

Załącznik do Uchwały Nr VI/41/2015

z dnia 26 marca 2015 r.

Rady Powiatu Nowotomyskiego

3- LETNI PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2015-2018

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	3
2. Podstawa prawna.....	5
3. Diagnoza danych z Ośrodków Pomocy Społecznej	6
4. Diagnoza pieczy zastępczej.....	17
5. Założenia do programu.....	47
6. Wnioski.....	52

Wstęp

Głównym celem polityki prorodzinnej jest wychowywanie dziecka w rodzinie pod opieką rodziców.

W tym celu zwiększono zakres zadań samorządów w zakresie wspierania rodziny oraz organizowania rodzinnej pieczy zastępczej wówczas, gdy rodzice nie są w stanie sprawować opieki nad dzieckiem.

Obowiązujące przepisy zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. w sprawie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej(tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 332) nakładają zadania na jednostki samorządu terytorialnego gminne i powiatowe w zakresie pracy z rodziną.

Do zadań własnych gminy należy zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych wsparcia między innymi poprzez pomoc asystenta rodziny oraz dostęp do specjalistycznego poradnictwa. Zadanie realizowane jest poprzez rozwój systemu opieki nad dzieckiem w oparciu o szkolenie i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających. Jak również prowadzenie placówek i wsparcia dziennego.

Ponadto zadaniem gminy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go w po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowania dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowania dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowania dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Do zadań Powiatu zgodnie z ww. ustawą należą zadania związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej:

- rodzinnej
- instytucjonalnej

Do głównych zadań Powiatu w zakresie pieczy zastępczej należy: organizowanie opieki i wychowania w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych, przyznawanie świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci, przyznawanie wynagrodzeń rodzinom zastępczym zawodowym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka, przyznawanie rodzinom zastępczym zawodowym oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka świadczeń na utrzymanie lokalu mieszkalnego, na pokrycie kosztów związanych z remontem, udzielenie tym rodzicom dni wolnych od sprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem. Rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka można przyznać świadczenia na: dofinansowanie raz w roku wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6 do 18 lat, pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka oraz wystąpieniem zdarzeń losowych.

Do zadań własnych powiatu należy również przyznawanie pomocy na usamodzielnianie i zagospodarowanie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze, rodziny zastępcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, domy pomocy społecznej, zakłady opiekuńczo- lecznicze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze.

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2015 r, poz. 332) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3 - letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Poprzedni 3-letni program rozwoju pieczy zastępczej opracowany był na lata 2012-2015. Opracowanie nowego programu na lata 2015-2018 jest konieczne do prowadzenia polityki powiatu niezbędnej do zabezpieczenia pieczy zastępczej dzieciom pozbawionej właściwej opieki i wychowania w rodzinie z terenu Powiatu Nowotomyskiego.

Podstawa prawna

- Art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2015 r, poz. 332).

Diagnoza danych otrzymanych z Ośrodków Pomocy Społecznej.

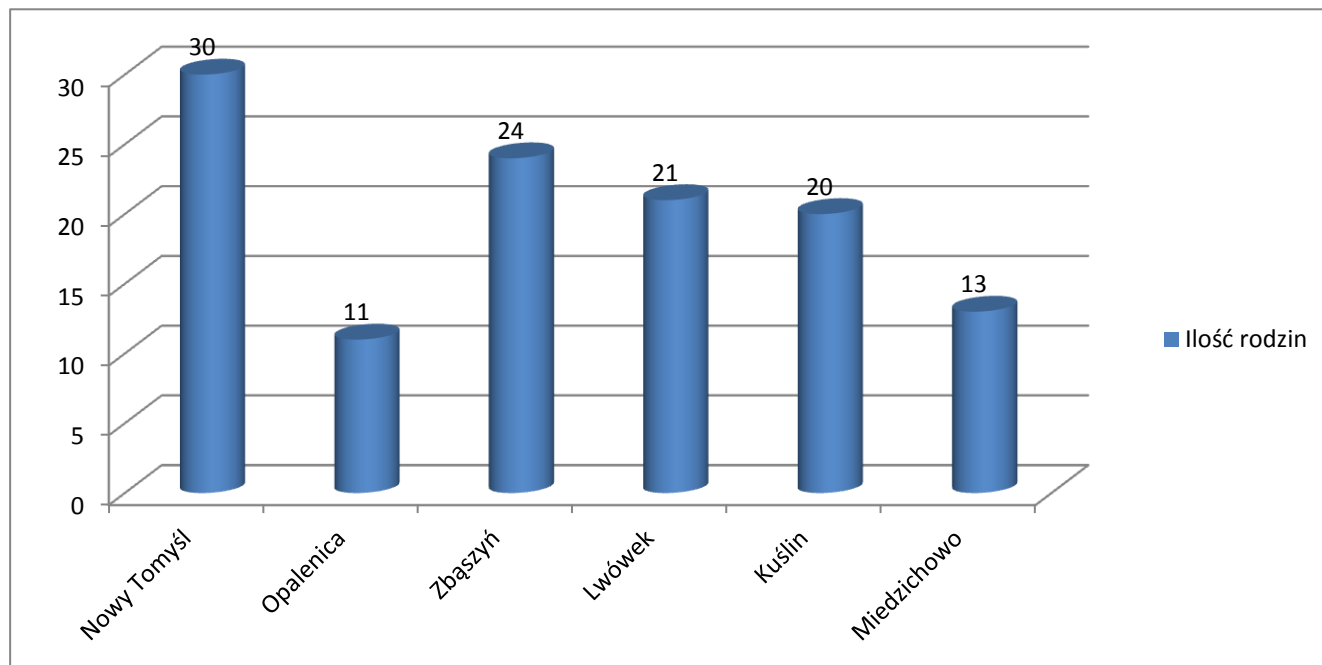
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Tomysłu zwróciło się do ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Nowotomyskiego o przedstawienie informacji na temat:

- ilości rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
- ilości rodzin, w których OPS prowadzi pracę z rodziną
- Ilość asystentów rodziny
- ilości rodzin wspierających
- Placówki wsparcia dziennego* lub inne formy wsparcia
- Ilości mieszkań chronionych dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej osiedlających się na terenie waszej gminy.
- Ilości rodzin korzystających z pomocy społecznej(wszystkie formy).
- Ilości rodzin z problemem alkoholowym.
- Ilości rodzin dotkniętych przemocą domową.

Dane dotyczyły stanu na listopad 2014 r. i określenie perspektywy do 2018 r.

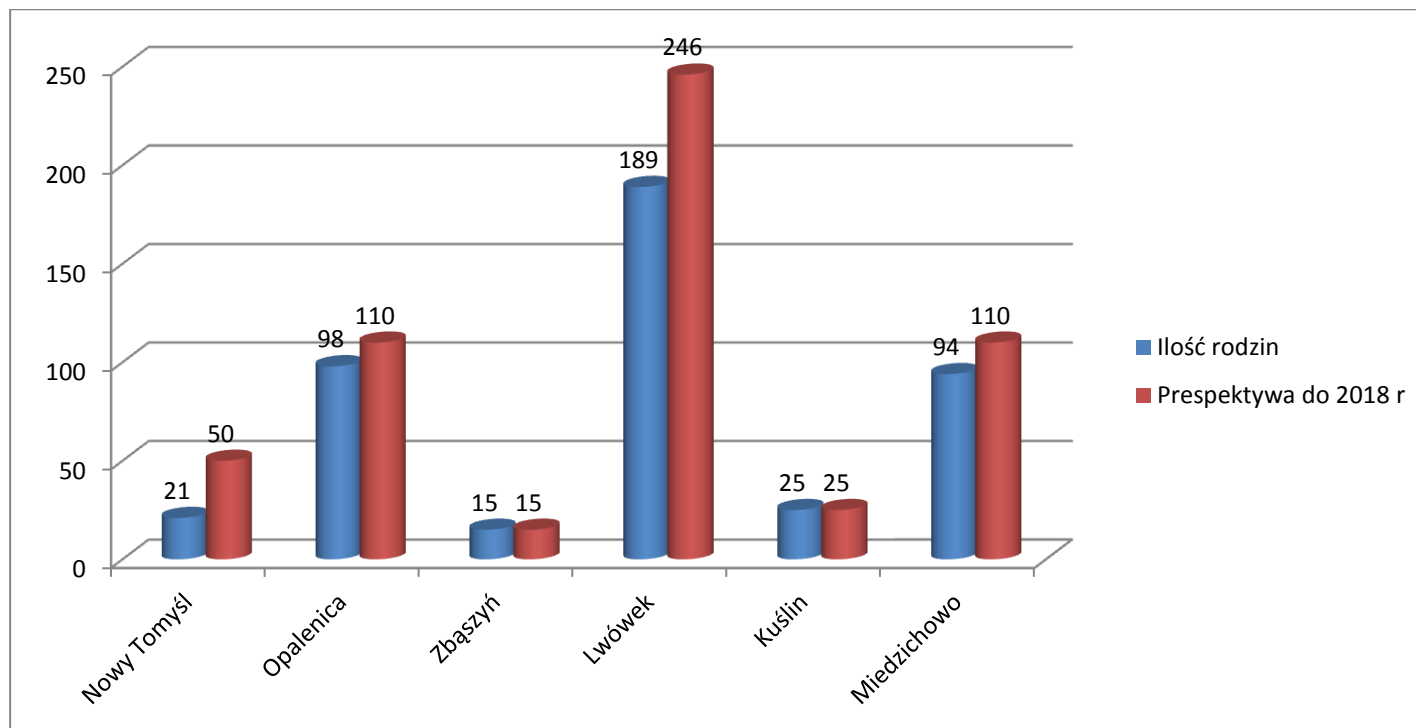
Na podstawie danych szacunkowych otrzymanych z gmin można wnioskować, że istnieje duże prawdopodobieństwo wystąpienia sytuacji konieczności zabezpieczenia dziecka na mocy postanowienia Sądu w pieczy zastępczej.

Wyk. 1 Ilość środowisk przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych - stan na dzień 30.11.2014 r.

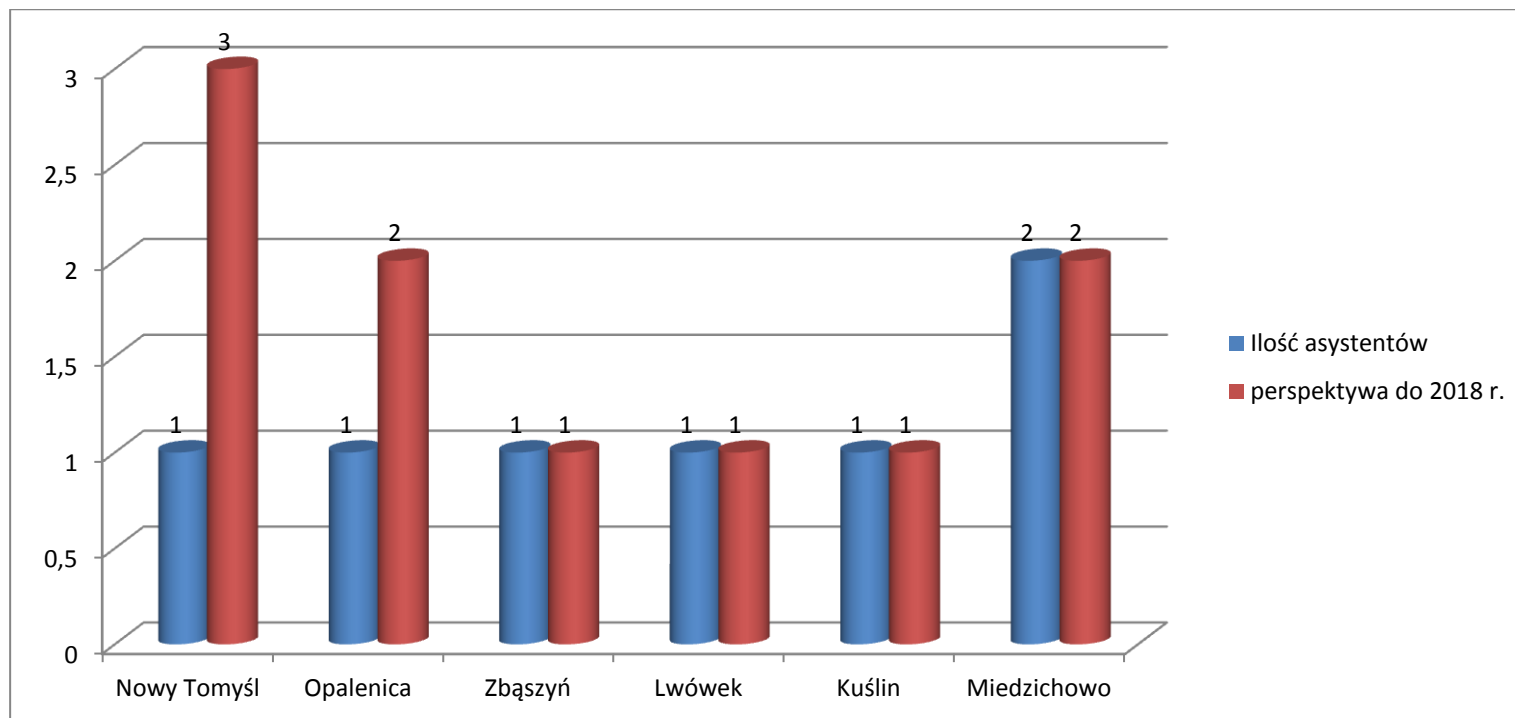
Analizując powyższy wykres można wywnioskować, że najwięcej środowisk przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych znajduje się w gminie Nowy Tomyśl – 30 środowisk natomiast najmniej środowisk przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych znajduje się w gminie Opalenica – 11 środowisk.

Wyk. 2 Ilość rodzin, w których OPS prowadzi pracę z rodziną stan na 30.11.2014 r.

Na podstawie wykresu wynika, że obecnie w gminie Lwówek OPS prowadzi prace z rodziną w największej liczbie rodzin- 189. Natomiast w perspektywie do 2018 roku widzimy, że OPS-y nadal będą prowadzi pracę w rodziną. Stanowi to przesłankę do wyciągnięcia wniosku, że może pojawić się sytuacja, kiedy dziecko/dzieci będą wymagały zabezpieczenia w pieczy zastępczej.

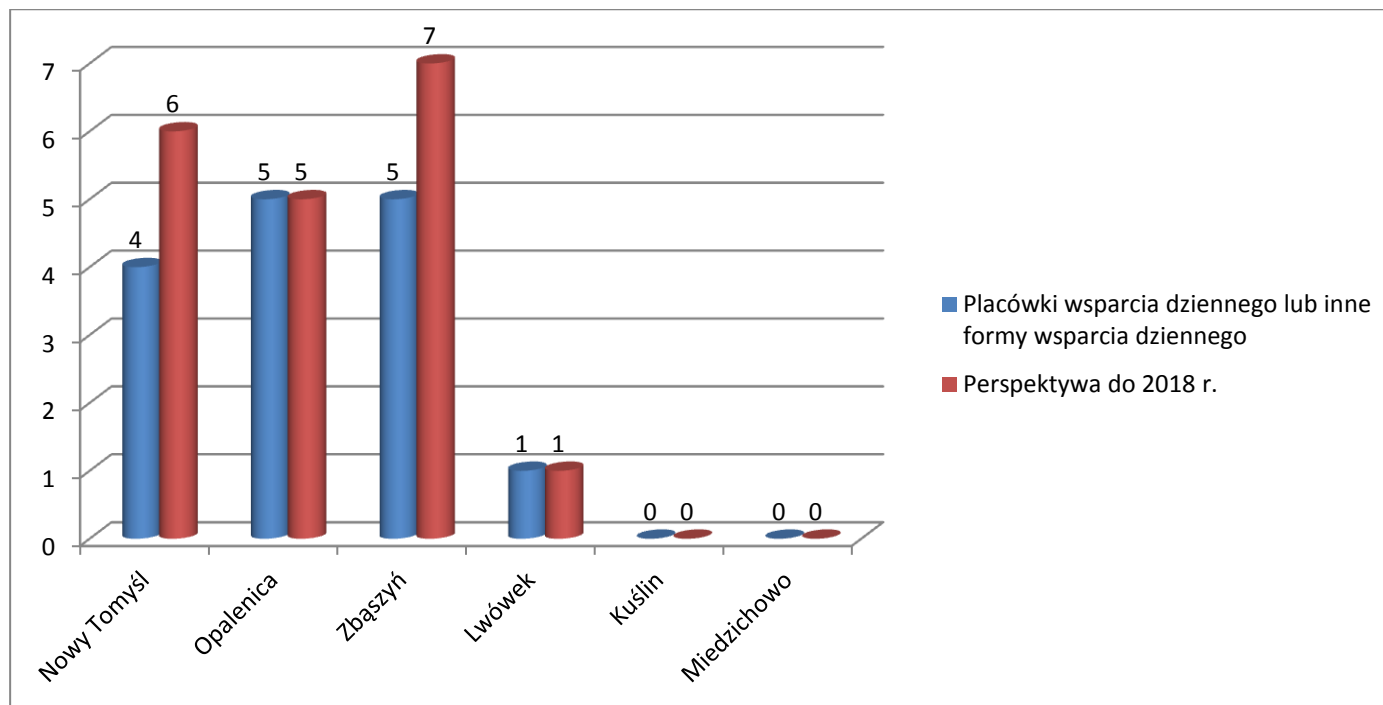
Wyk. 3 Ilość asystentów rodziny stan na 30.11.2014 r.

Wykres przedstawia zatrudnienie asystentów rodziny w OPS. Widoczna jest potrzeba zwiększenia zatrudnienia asystentów rodziny w perspektywie do 2018 roku.

Analizując wykresy 2 i 3 można stwierdzić, że ilość rodzin, w których OPS-y będą prowadziły pracę z rodziną w perspektywie do 2018 r. pozostanie taka sama lub się zwiększy (gmina Nowy Tomyśl, Opalenica). Wymaga to jednocześnie zwiększenia zatrudnienia asystentów rodziny w gminach Nowy Tomyśl, Opalenica.

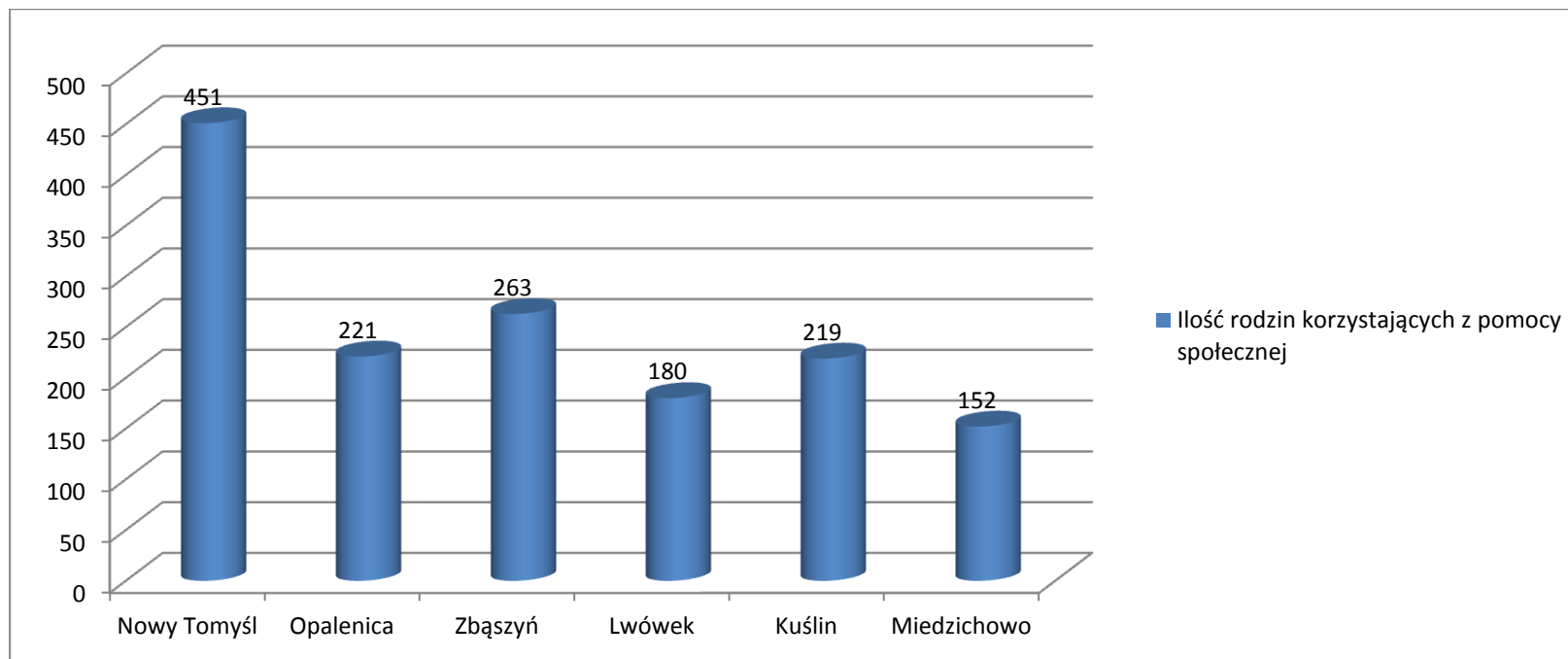
Wyk. 4 Placówki wsparcia dziennego lub inne formy wsparcia dziennego stan na 30.11.2014 r.

Do zadań własnych gminy należy tworzenie oraz rozwój systemu opieki na dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego.

Placówki wsparcia dziennego znajdujące się w gminach Nowy Tomyśl, Opalenica, Zbąszyń, Lwówek działają na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Wyk. 5 Ilość rodzin korzystających z pomocy społecznej

Z przedstawionego wykresu wynika, że najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej znajduje się w gminie Nowy Tomyśl – 451 rodzin, natomiast najmniej rodzin korzystających z pomocy społecznej znajduje się w gminie Miedzichowo- 152 rodziny.

Przeanalizowano powyższe dane również w odniesieniu do ogólnej liczby rodzin w danej gminie. Przybliżoną liczbę rodzin w danej gminie obliczono dzieląc ogólną liczbę ludności* przez osoby – zakładając, że rodzina liczy przeciętnie 4 osoby.

*dane z poszczególnych gmin (ewidencja ludności) stan na 31.12.2014 r.

W gminie Nowy Tomyśl ilość rodzin korzystających z pomocy społecznej w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 7%.

W gminie Opalenica ilość rodzin korzystających z pomocy społecznej w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 5%.

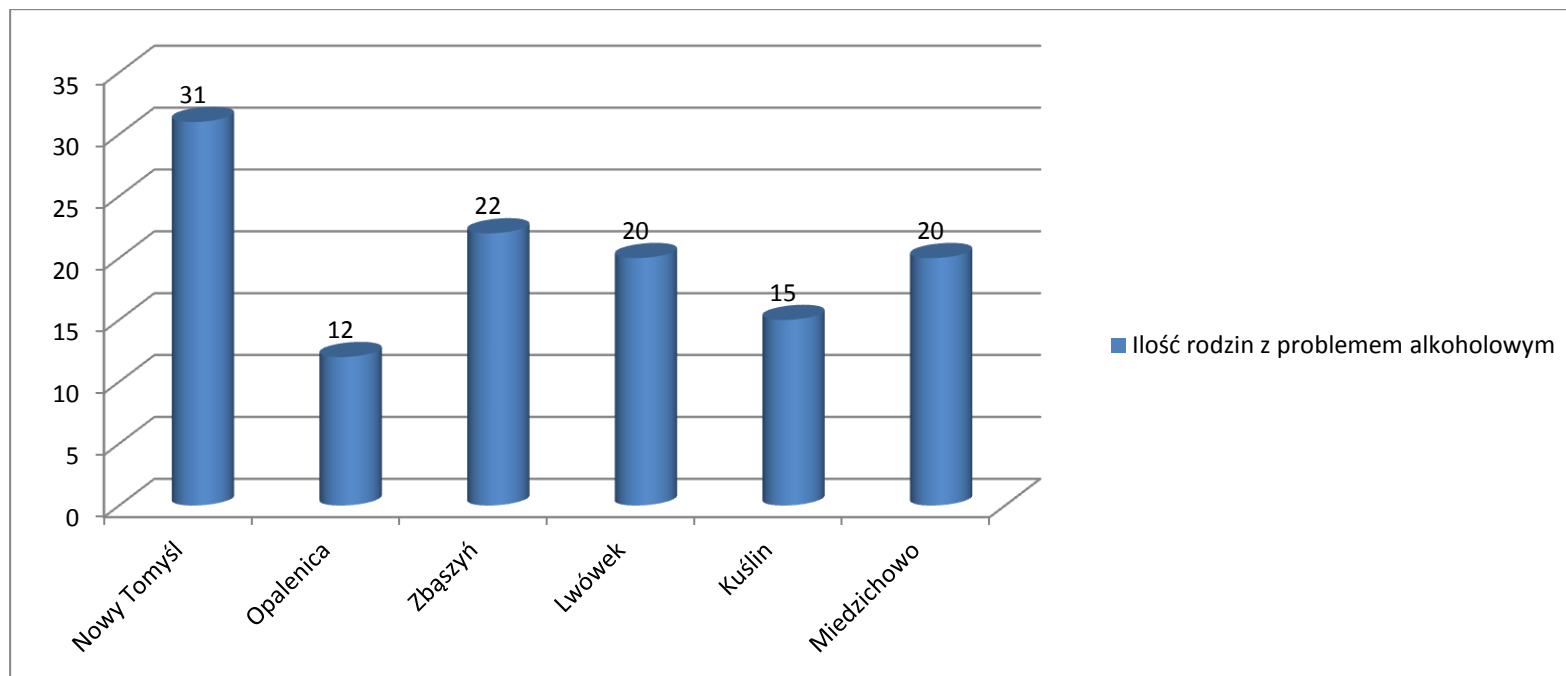
W gminie Zbąszyń ilość rodzin korzystających z pomocy społecznej w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 8%.

W gminie Lwówek ilość rodzin korzystających z pomocy społecznej w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 8%.

W gminie Kuślin ilość rodzin korzystających z pomocy społecznej w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 16%.

W gminie Miedzichowo ilość rodzin korzystających z pomocy społecznej w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 16%.

Wyk. 6 Ilość rodzin z problemem alkoholowym

Z wykresu wynika, że najwięcej rodzin z problemem alkoholowym znajduje się w gminie Nowy Tomyśl – 31 rodzin, natomiast najmniej rodzin z problemem alkoholowym znajduje się w gminie Opalenica – 12 rodzin.

Przeanalizowano powyższe dane również w odniesieniu do ogólnej liczby rodzin w danej gminie. Przybliżoną liczbę rodzin w danej gminie obliczono dzieląc ogólną liczbę ludności* przez osoby – zakładając, że rodzina liczy przeciętnie 4 osoby.

*dane z poszczególnych gmin (ewidencje ludności) stan na 31.12.2014 r.

W gminie Nowy Tomyśl ilość rodzin z problemem alkoholowym w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,48%.

W gminie Opalenica ilość rodzin problemem alkoholowym w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,30%.

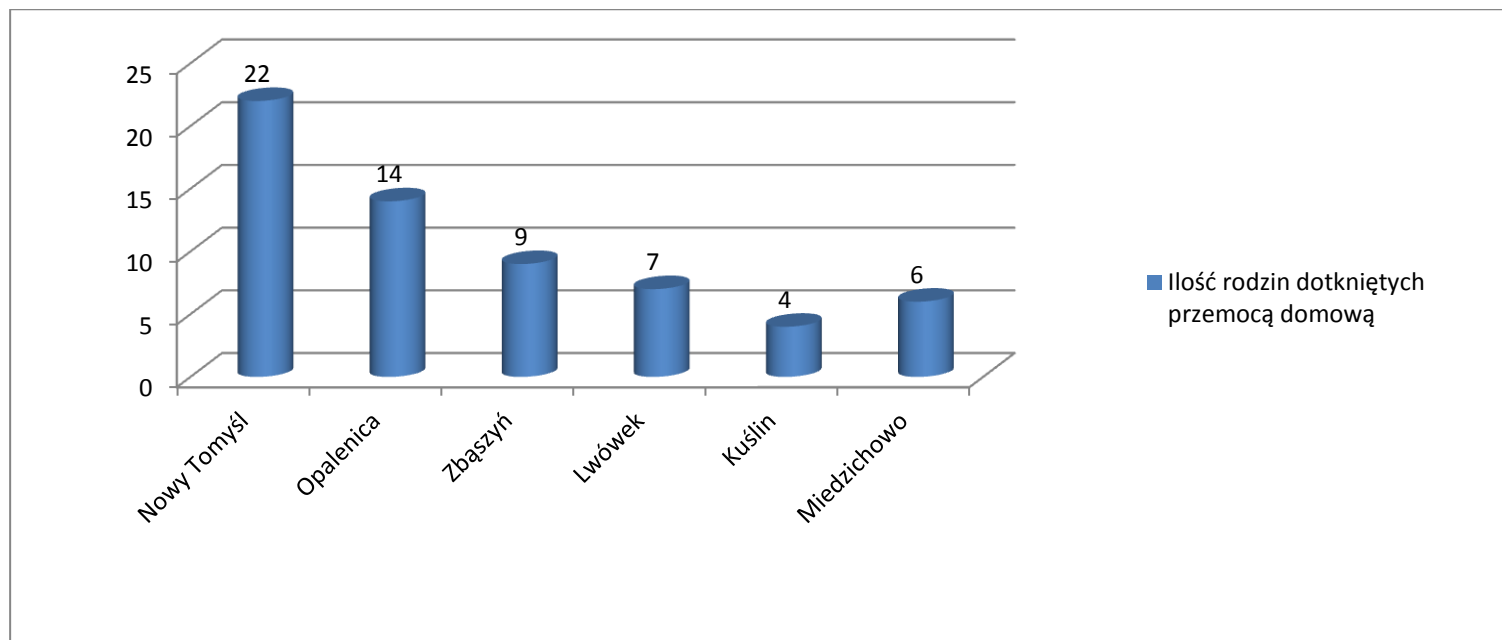
W gminie Zbąszyń ilość rodzin problemem alkoholowym w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,65%.

W gminie Lwówek ilość problemem alkoholowym w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,87%.

W gminie Kuślin ilość rodzin problemem alkoholowym w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 1,09%.

W gminie Miedzichowo ilość problemem alkoholowym w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 2,11%.

Wyk. 7 Ilość rodzin dotkniętych przemocą domową.

Z wykresu wywnioskować można, że najwięcej rodzin dotkniętych przemocą domową znajduje się w gminie Nowy Tomyśl – 22 rodziny, natomiast najmniej rodzin dotkniętych przemocą domową znajduje się w gminie Kuślin – 4 rodziny.

Przeanalizowano powyższe dane również w odniesieniu do ogólnej liczby rodzin w danej gminie. Przybliżoną liczbę rodzin w danej gminie obliczono dzieląc ogólną liczbę ludności* przez osoby – zakładając, że rodzina liczy przeciętnie 4 osoby.

*dane z poszczególnych gmin (ewidencje ludności) stan na 31.12.2014 r.

W gminie Nowy Tomyśl ilość rodzin dotkniętych przemocą w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,34%.

W gminie Opalenica ilość rodzin dotkniętych przemocą w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,34%.

W gminie Zbąszyń ilość rodzin dotkniętych przemocą w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,26%.

W gminie Lwówek ilość rodzin dotkniętych przemocą w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,30%.

W gminie Kuślin ilość rodzin dotkniętych przemocą w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,29%.

W gminie Miedzichowo ilość dotkniętych przemocą w porównaniu do ogólnej liczby rodzin stanowi 0,63%.

W perspektywie lat 2012-2018 widoczne jest, że na terenie gmin Powiatu Nowotomyskiego są i będą rodziny wymagające wsparcia w zakresie wypełniania swoich funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Wsparcie rodziny w wielu obszarach:

- pracownik socjalny
- asystent rodziny
- rodziny wspierające
- placówki wsparcia dziennego
- szkolenia.

Diagnoza pieczy zastępczej

Przygotowując 3-letni program rozwoju pieczy na lata 2015-2018 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Tomyślu jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej przeanalizował dane dot. pieczy zastępczej za lata 2012-2014 czyli okres 3 lat, tj. od czasu wejścia w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 332).

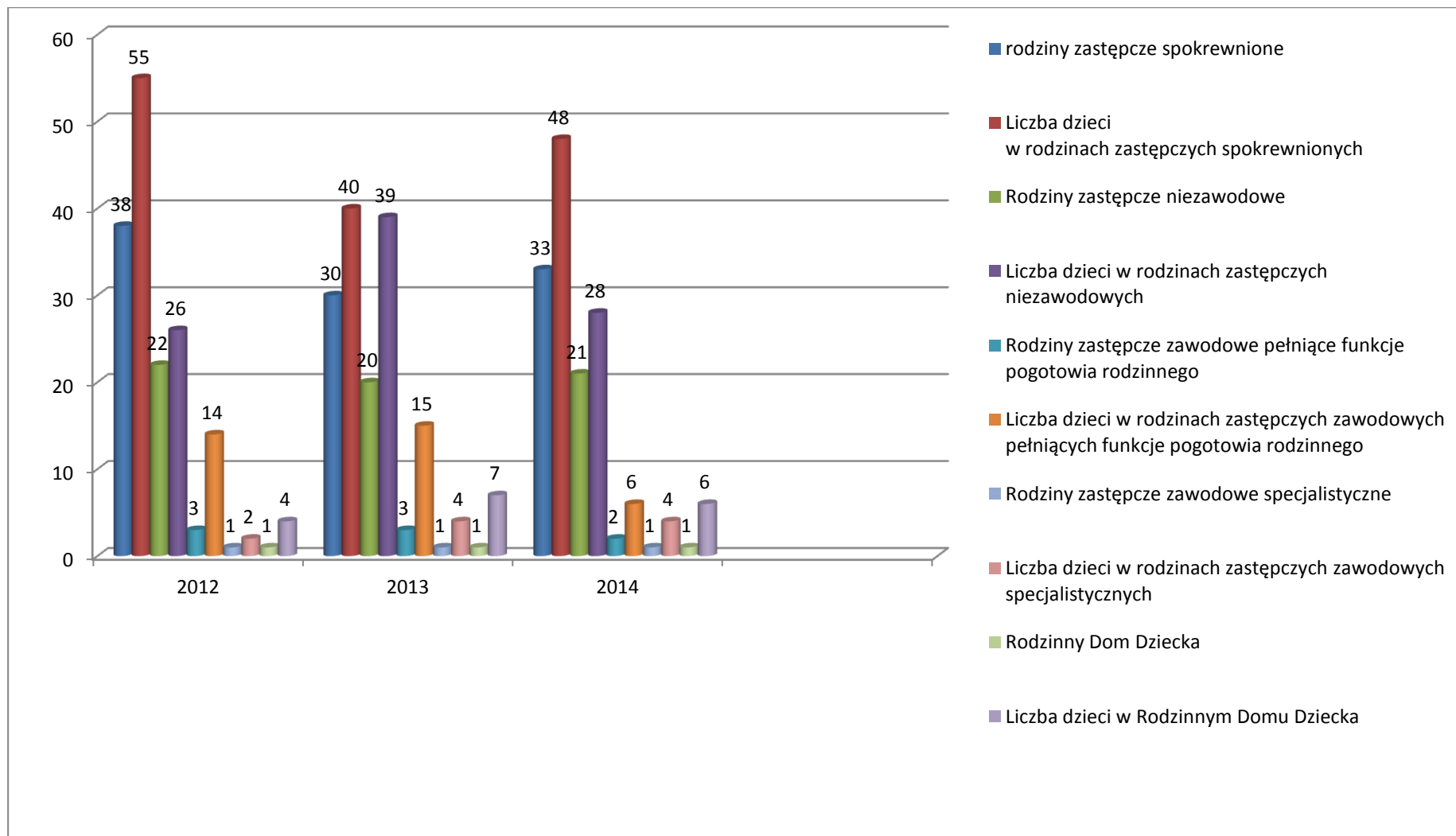
Poniższe dane (wykresy i tabelki) przedstawiają pieczę zastępczą na terenie Powiatu Nowotomyskiego.

Polityka Powiatu Nowotomyskiego jest ukierunkowana na rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, natomiast umieszczenie dziecka/dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej następuje w sytuacji braku możliwości zapewnienia opieki dziecku/dzieciom w rodzinnej pieczy zastępczej.

Tab. 1 Liczba rodzin zastępczych oraz liczba dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2012-2014

Lata	Rodziny zastępcze spokrewnione	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych	Rodziny zastępcze niezawodowe	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych	Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcje pogotowia rodzinnego	Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych specjalistycznych	Rodzinny Dom Dziecka	Liczba dzieci w Rodzinnym Domu Dziecka
2012	38	55	22	26	3	14	1	2	1	4
2013	30	40	20	39	3	15	1	4	1	7
2014	33	48	21	28	2	6	1	4	1	6

Wyk. 1 Liczba rodzin zastępczych oraz liczba dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2012-2014

Na przestrzeni 3 lat największą ilość stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, gdzie umieszczonych jest najwięcej dzieci.

W 2012 r. było 38 rodzin spokrewnionych gdzie przebywało 55 dzieci.

Natomiast w 2013 roku rodzin zastępczych spokrewnionych było 30, w których przebywało 40 dzieci.

W 2014 roku można zauważyć nieznaczny przyrost w stosunku do roku 2013 rodzin zastępczych spokrewnionych – 33, w których przebywało 48 dzieci.

Na przestrzeni lat notujemy nieznaczny spadek rodzin zastępczych niezawodowych, których w roku 2012 było 22, a w nich 26 dzieci.

W roku 2013 było 20 rodzin, a w nich 39 dzieci.

Rok 2014 to 21 rodzin, a w nich 28 dzieci.

Na przełomie lat odnotowujemy również spadek rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcje pogotowia rodzinnego.

W 2012 roku na terenie powiatu mieliśmy 3 rodziny, w których przebywało 14 dzieci.

Natomiast w roku 2013 r. były 3 rodziny, w których przebywało 15 dzieci.

W roku 2014 r. na terenie powiatu znajdowały się 2 rodziny zastępcze pełniące funkcje pogotowia rodzinnego, w których przebywało 6 dzieci. Zarówno w latach 2012, 2013 jak i 2014 na terenie powiatu funkcjonowała 1 rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna, w której na stałe przebywa 2 dzieci niepełnosprawnych. W ciągu roku 2013 i 2014 okresowo w ww. rodzinie przebywało 4 dzieci.

W ciągu 3 lat na terenie powiatu znajdował się również 1 Rodzinny Dom Dziecka.

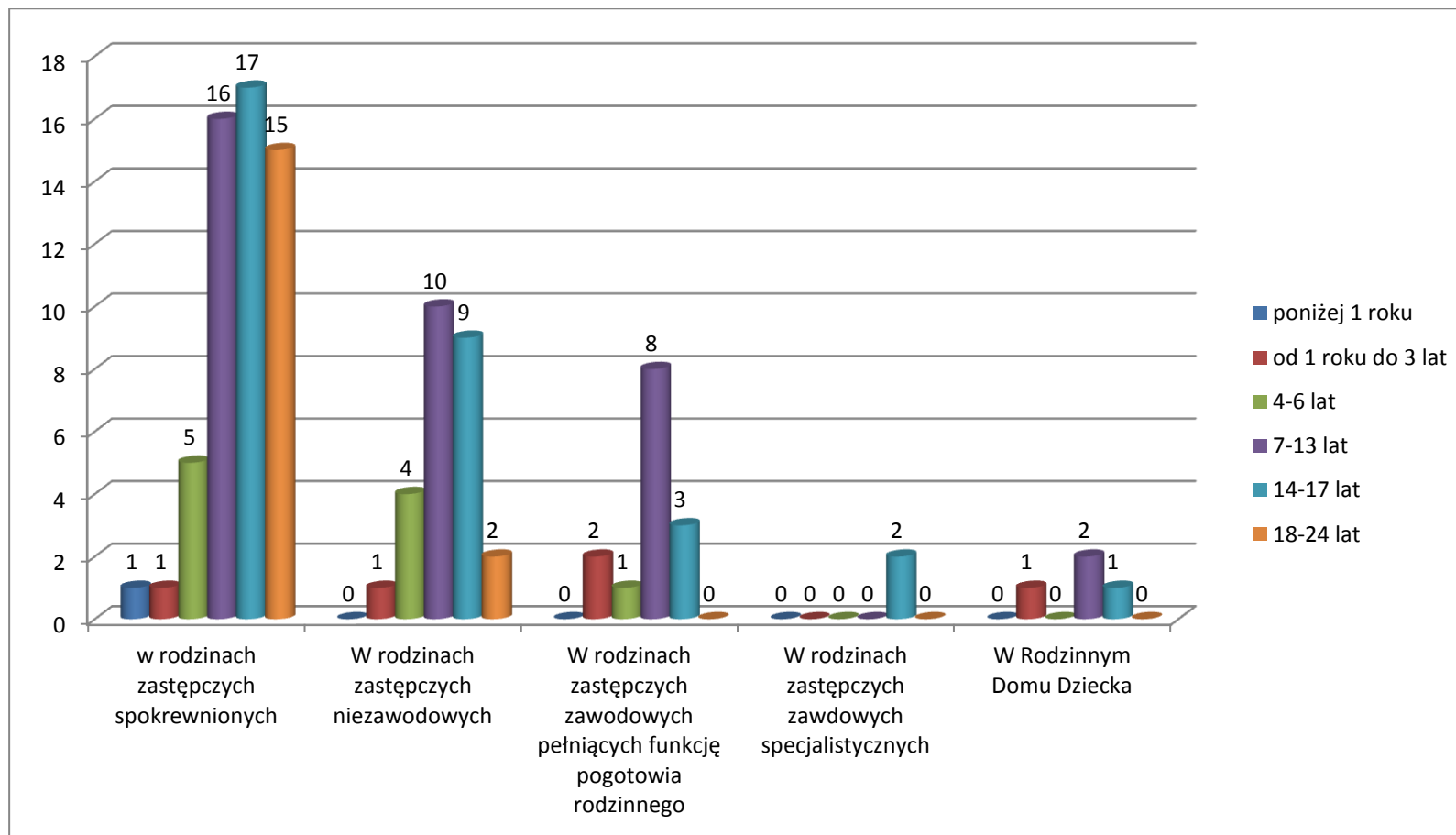
W roku 2012 przebywało w nim 4 dzieci, natomiast w roku 2013 było to 7 dzieci.

W 2014 roku w Rodzinnym Domu Dziecka przebywało 6 dzieci.

Tab. 2 Dzieci w pieczy zastępczej według wieku w latach 2012-2014

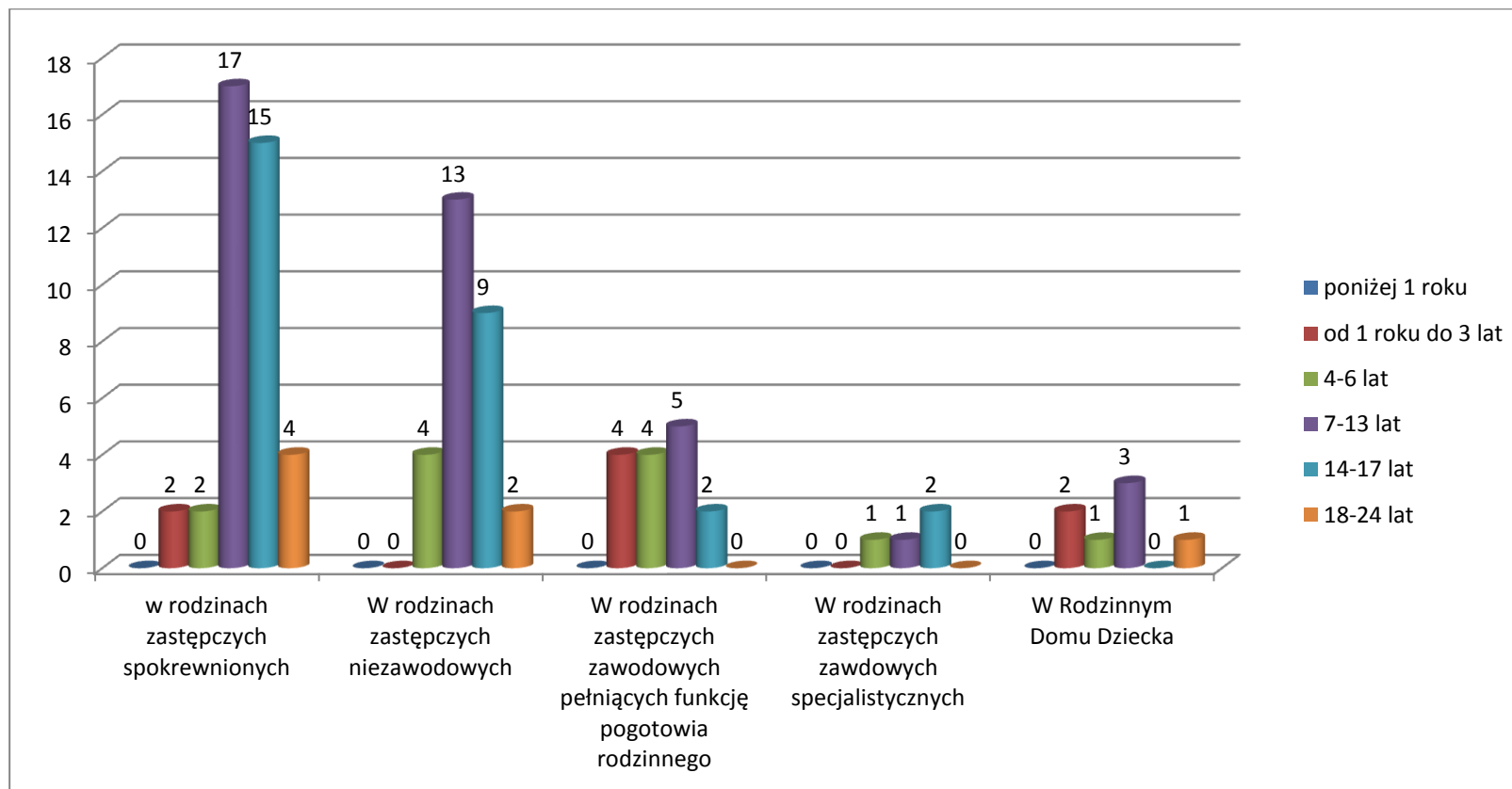
lata	2012					2013					2014				
	W rodzinach zastępczych spokrewnionych	W rodzinach zastępczych niezawodowych	W rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	W rodzinach zastępczych zawodowych specjalistycznych	W rodzinnych domach dziecka	W rodzinach zastępczych spokrewnionych	W rodzinach zastępczych niezawodowych	W rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	W rodzinach zastępczych zawodowych specjalistycznych	W rodzinnych domach dziecka	W rodzinach zastępczych spokrewnionych	W rodzinach zastępczych niezawodowych	W rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	W rodzinach zastępczych zawodowych specjalistycznych	W rodzinnych domach dziecka
Poniżej 1 roku	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od 1 roku do 3 lat	1	1	2	-	1	2	-	4	-	2	2	-	1	-	2
4-6 lat	5	4	1	-	-	2	4	4	1	1	5	4	2	1	3
7-13 lat	16	10	8	-	2	17	13	5	1	3	18	10	2	1	1
14-17 lat	17	9	3	2	1	15	9	2	2	-	19	12	1	2	-
18-24 lat	15	2	-	-	-	4	2	-	-	1	4	2	-	-	-

Wyk. 2 Dzieci w pieczy zastępczej według wieku w roku 2012

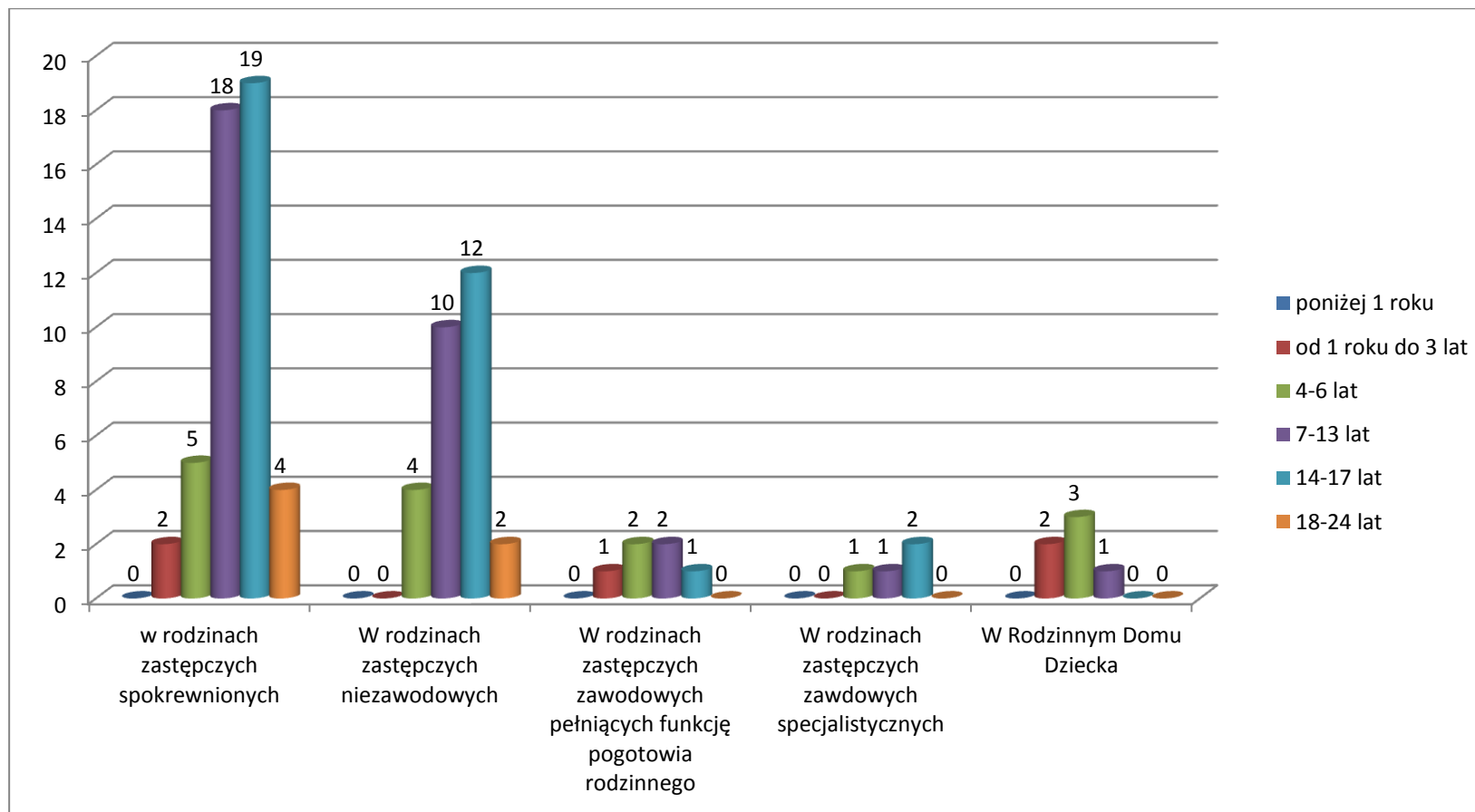
W roku 2012 w rodzinach zastępczych spokrewnionych przebywało najwięcej dzieci w wieku od 14 do 17 lat. Natomiast w rodzinach zastępczych niezawodowych przebywało najwięcej dzieci w wieku od 7 do 13 lat. W rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego można zauważyć, że najwięcej dzieci umieszczonych zostało w wieku od 7 do 13 lat. Natomiast w rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej przebywało najwięcej dzieci w wieku od 14 do 17 lat. Podobnie w Rodzinnym Domu dziecka najwięcej dzieci przebywało w wieku od 7 do 13 lat.

Wyk. 3 Dzieci w pieczy zastępczej według wieku w roku 2013

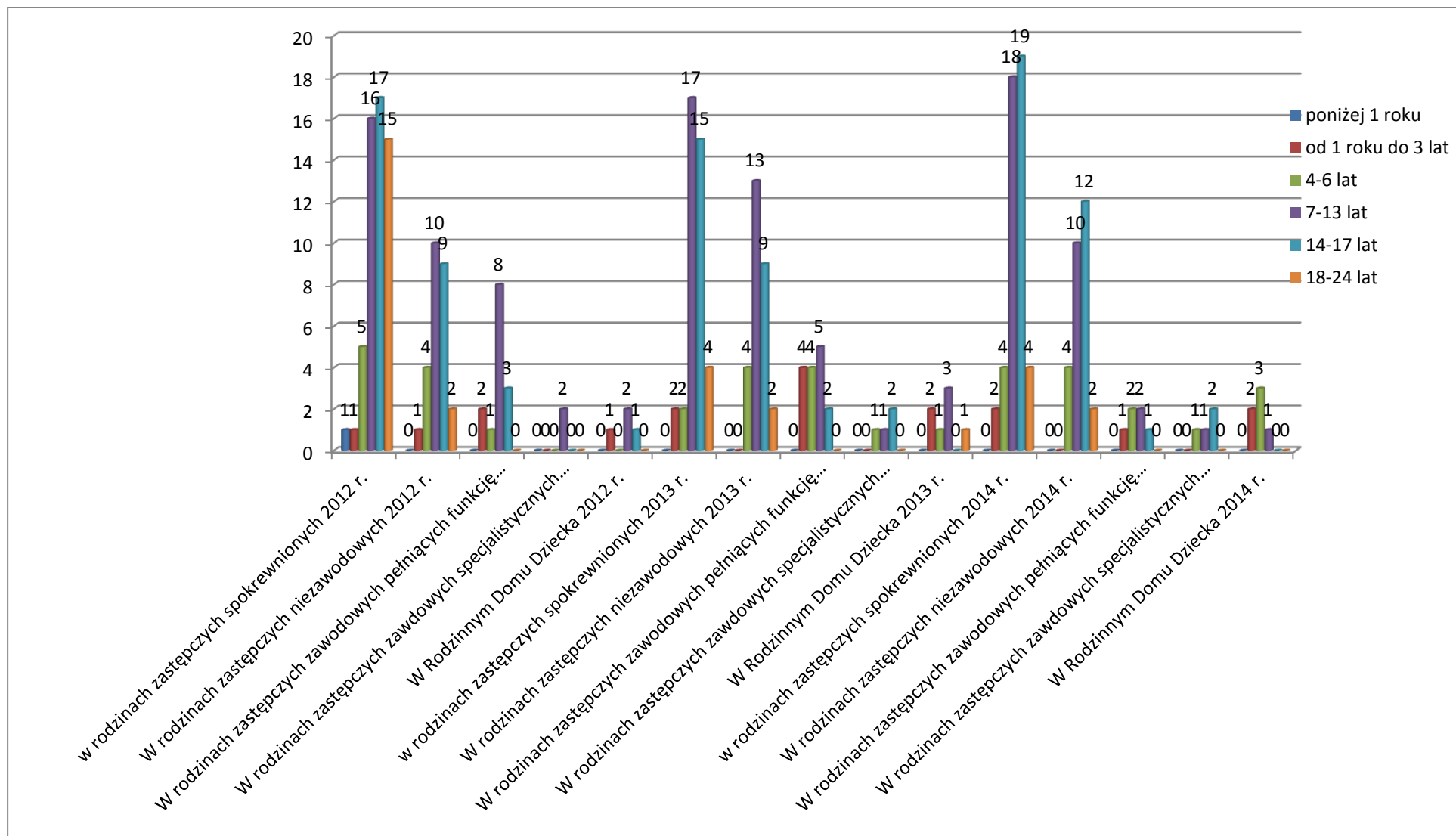
W roku 2013 w rodzinach zastępczych spokrewnionych przebywało najwięcej dzieci w wieku od 7 do 13 lat, w rodzinach zastępczych niezawodowych najwięcej przebywało dzieci w wieku od 7 do 13 lat. Podobnie było w rodzinach zastępczych pełniących funkcje pogotowia rodzinnego, najwięcej dzieci przebywało w wieku od 7 do 13 lat. Natomiast w rodzinach zastępczych zawodowych specjalistycznych znajdowało się najwięcej dzieci w wieku od 14 do 17 lat. W Rodzinnym Domu Dziecka najwięcej przebywało dzieci w wieku od 7 do 13 lat.

Wyk. 4 Dzieci w pieczy zastępczej według wieku w roku 2014

W roku 2014 w rodzinach zastępczych spokrewnionych najczęściej przebywało dzieci w wieku od 14 do 17 lat. Podobnie było w rodzinach zastępczych niezawodowych, w przedziale wiekowym od 14 do 17 lat przebywało najczęściej dzieci. Natomiast w rodzinach zastępczych pełniących funkcje pogotowia rodzinnego najczęściej dzieci przebywało zarówno w wieku od 4 do 6 lat jak i w wieku od 7 do 13 lat. W rodzinach zastępczych specjalistycznych najczęściej dzieci znajdowało się w wieku od 14 do 17 lat. W Rodzinnym Domu Dziecka w porównaniu z ubiegłymi latami wiek dzieci przebywających obniżył się najczęściej dzieci było w wieku od 4 do 6 lat.

Wyk. 5 Dzieci w pieczy zastępczej według wieku w latach 2012-2014

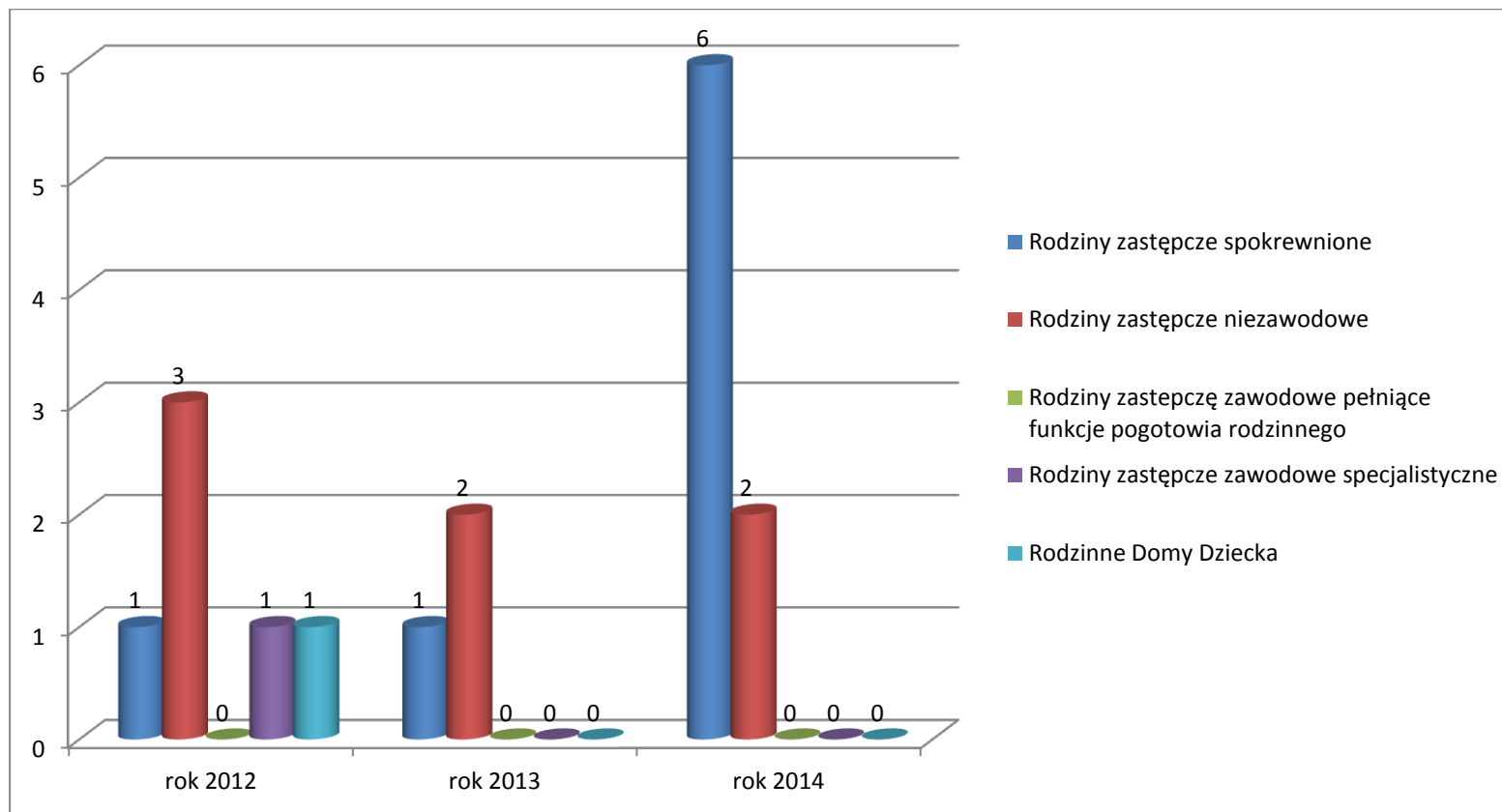

Podsumowując widzimy, że na przestrzeni lat 2012-2014 liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej wynosi około 99.

Tab. 3 Nowo powstałe rodziny zastępcze w latach 2012-2014

Lata	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	Rodzinny Dom Dziecka
2012	1	3	0	1	1
2013	1	2	0	0	0
2014	6	2	0	0	0

Wyk. 6 Nowo powstałe rodziny zastępcze w latach 2012-2014

W latach 2012-2014 na Terenie powiatu Nowotomyskiego najczęściej powstało rodzin zastępczy spokrewnionych. Największą ich ilość odnotowujemy w roku 2014 – 6 rodzin. Natomiast w roku 2012 najczęściej powstało rodzin zastępczych niezawodowych – 3. W tym samym roku dwie rodziny zastępcze zostały przekształcone zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w rodzinę zastępczą zawodową specjalistyczną oraz w Rodzinny Dom Dziecka.

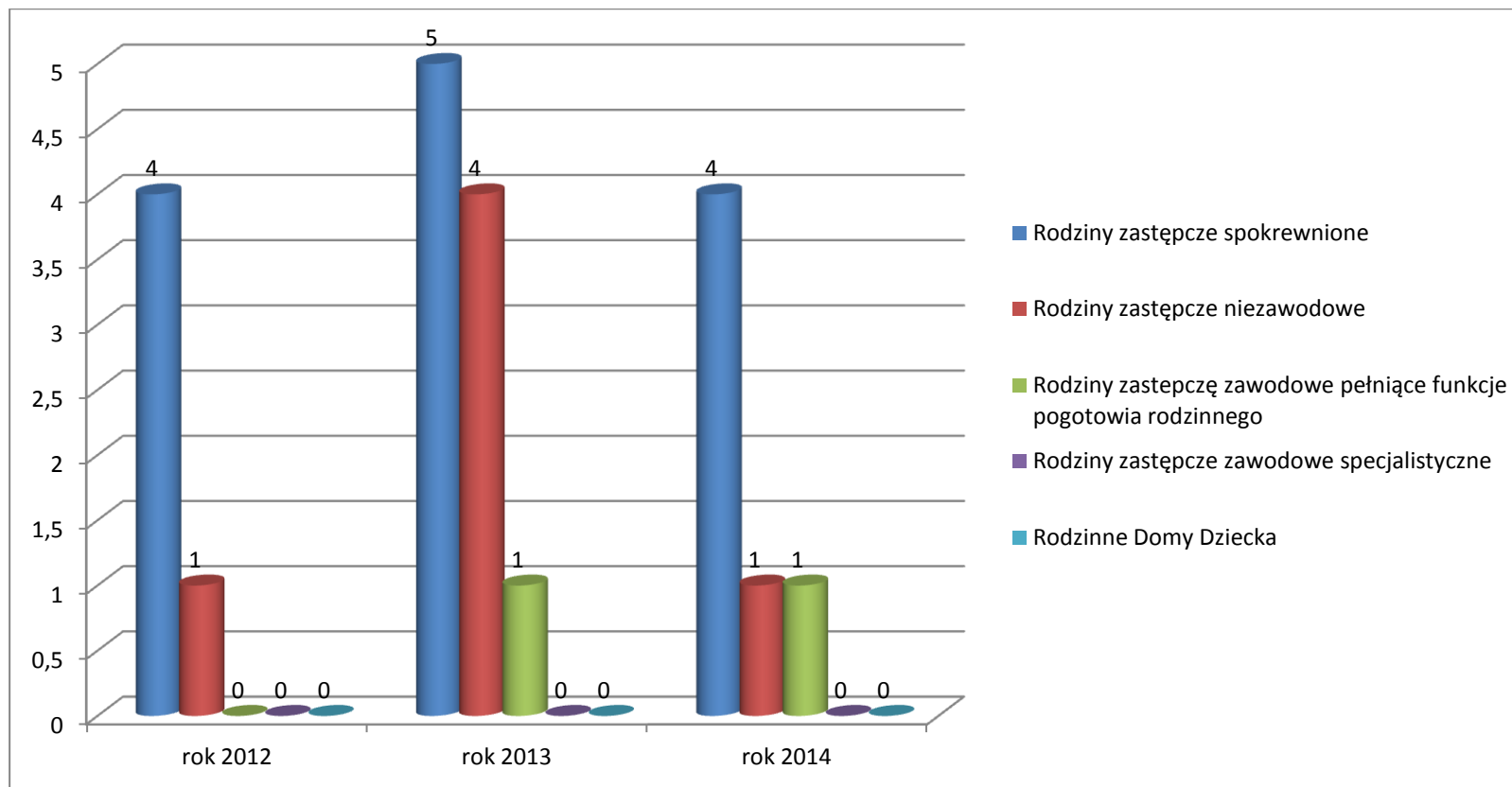
Tab. 4 Ilość rodziny, które przestały pełnić funkcje rodziny zastępczej w latach 2012-2014

Lata	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	Rodzinny Dom Dziecka
2012	4	1	0	0	0
2013	5	4	1	0	0
2014	4	1	1	0	0

Głównymi przyczynami w rodzinach zastępczych spokrewnionych i niezawodowych były usamodzielnienia się pełnoletnich wychowanków rodzin, czynniki losowe – zgon rodzica zastępczego.

Natomiast w rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcje pogotowia rodzinnego w jednym przypadku była rezygnacja rodziny, a w drugim przypadku było rozwiązanie umowy.

Wyk. 7 Ilość rodziny, które przestały pełnić funkcje rodziny zastępczej w latach 2012-2014

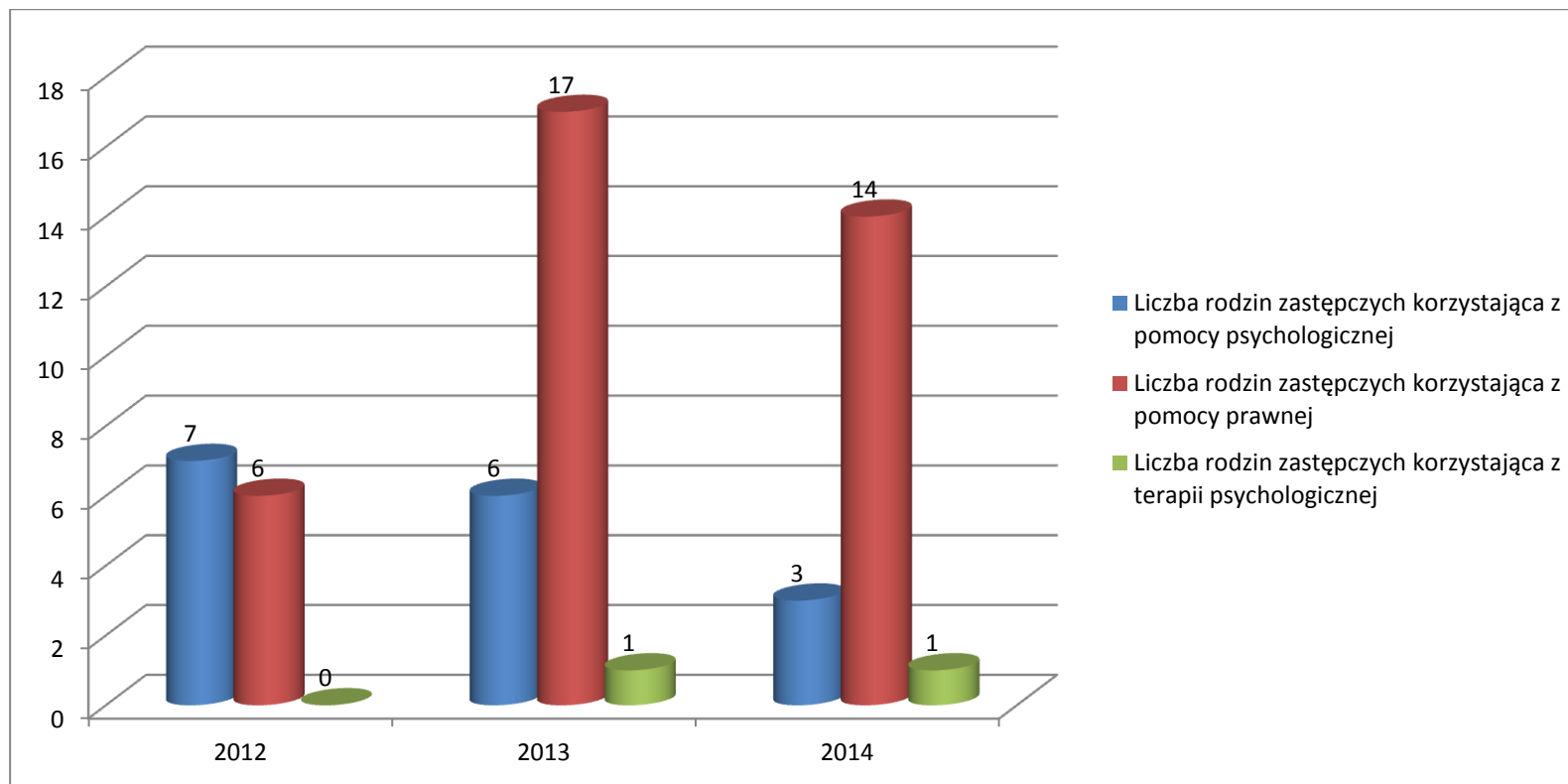
Na przełomie 3 lat odnotować można, że z roku na rok coraz więcej rodzin zastępczych spokrewnionych przestaje pełnić funkcje rodziny zastępczej. I tak w roku 2012 było to 4 rodziny w roku 2013 było to 5 rodziny natomiast w roku 2014 były to 4 rodziny.

Tab. 5 Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego oraz terapii w latach 2012-2014

Rok	2012	2013	2014
Liczba rodzin zastępczych korzystająca z pomocy psychologicznej	7	6	3
Liczba rodzin zastępczych korzystająca z pomocy prawnej	6	17	14
Liczba rodzin zastępczych korzystająca z terapii psychologicznej	0	1	1

Podstawowymi oczekiwaniami rodzin zastępczych jest zapotrzebowanie na poradnictwo prawne. Potrzeby w tym zakresie dot. zarządzania majątkiem dzieckiem, alimenty, zadłużenia. Widać w tym zakresie tendencje wzrostową. Należy, więc tę formę poradnictwa utrzymać.

Wyk. 8 Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego oraz terapii w latach 2012-2014

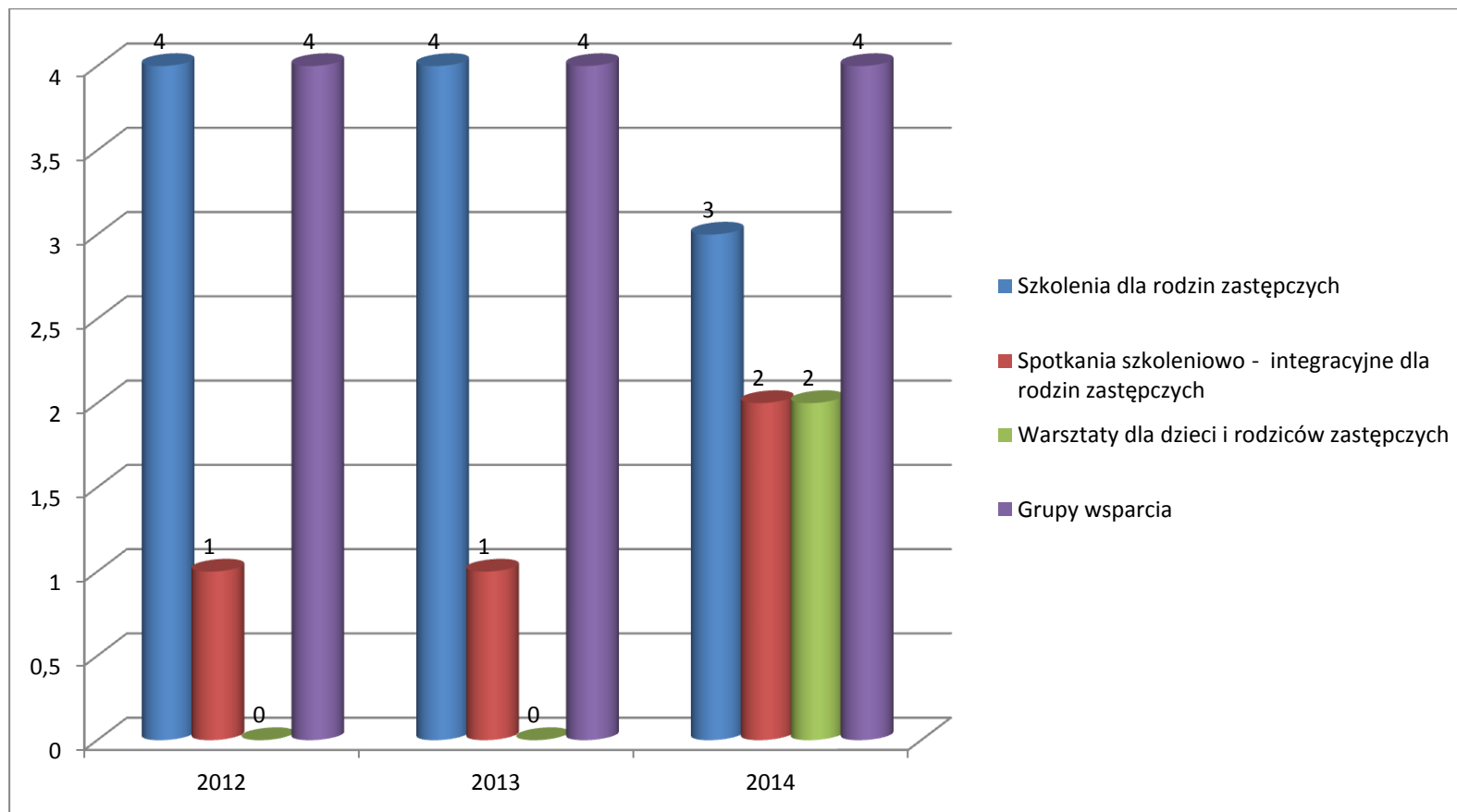
Tab. 6 Liczba szkoleń, spotkań integracyjnych, grup wsparcia dla rodzin zastępczych w latach 2012-2014

ROK	2012	2013	2014
Szkolenia dla rodzin zastępczych	4	4	3
Spotkania szkoleniowo - integracyjne dla rodzin zastępczych	1	1	2
Warsztaty dla dzieci i rodziców zastępczych	0	0	2
Grupy wsparcia	4	4	4

Zapewniano pomoc i wsparcie osobę sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w ramach grup wsparcia.

Spotkania grupy wsparcia były organizowane jeden raz na kwartał.

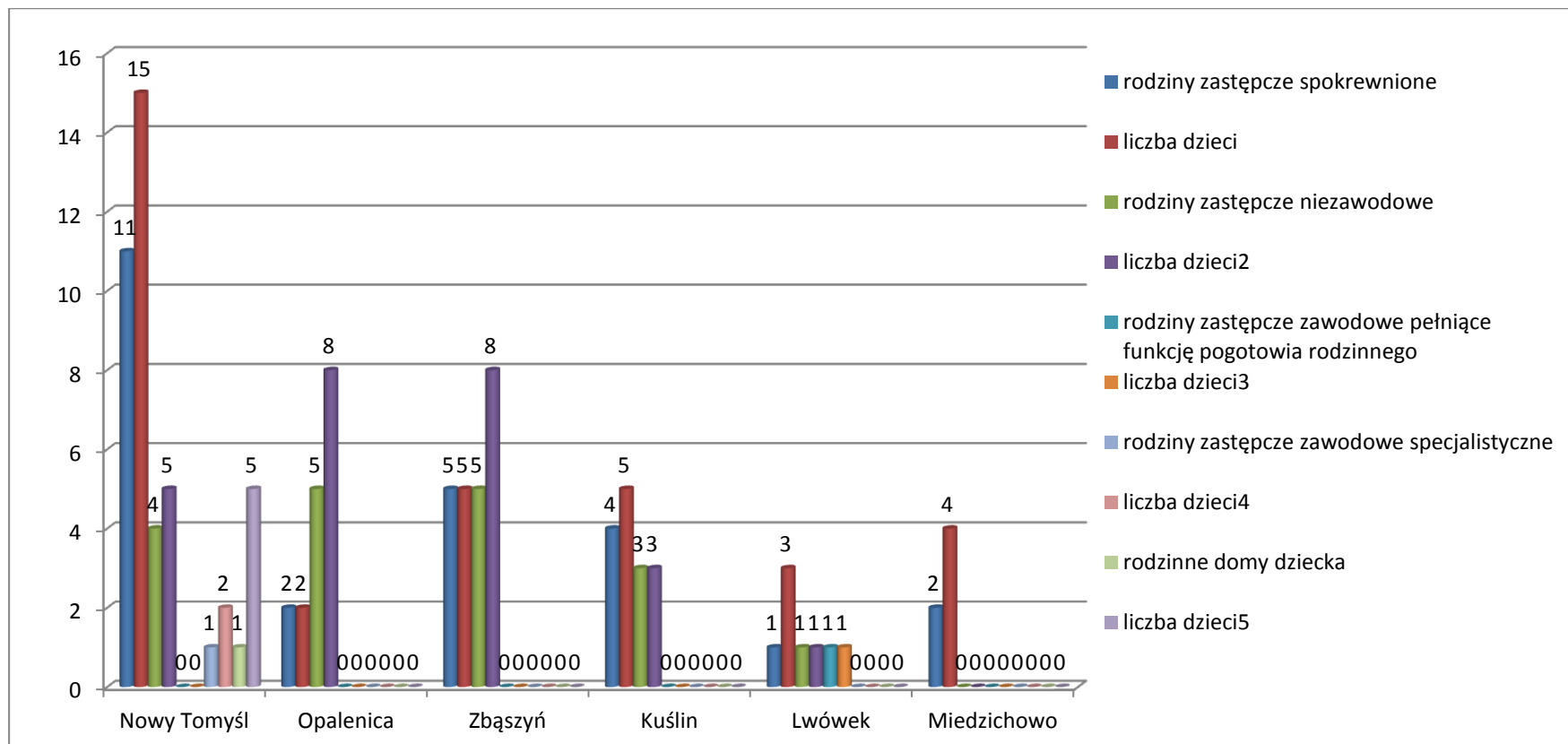
Wyk. 9 Liczba szkoleń, spotkań integracyjnych, grup wsparcia dla rodzin zastępczych w latach 2012-2014

Tab. 7 Liczba rodzin zastępczych oraz liczba dzieci w rodzinach zastępczych stan na 31.01.2015 r.

Nazwa gminy	Nowy Tomyśl	Opalenica	Zbąszyń	Lwówek	Kuślin	Miedzichowo	razem
Rodzina zastępcza							
Rodziny zastępcze spokrewnione	11	2	5	1	4	2	25
Liczba dzieci	15	2	5	3	5	4	34
Rodziny zastępcze niezawodowe	4	5	5	1	3	0	18
Liczba dzieci	5	8	5	1	3	0	25
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	0	0	0	1	0	0	1
Liczba dzieci	0	0	0	1		0	1
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	1	0	0	0	0	0	1
Liczba dzieci	2	0	0	0	0	0	2
Rodzinny dom dziecka	1	0	0	0	0	0	1
Liczba dzieci	5	0	0	0	0	0	5

Wyk. 10 Liczba rodzin zastępczych oraz liczba dzieci w rodzinach zastępczych stan na 31.01.2015 r.

Analizując dane, na terenie Powiatu Nowotomyskiego zdecydowaną większość stanowiły i stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, tj. rodziny, w których opiekunami dzieci są dziadkowie, rodzeństwo, następnie rodziny zastępcze niezawodowe i rodziny zawodowe.

Priorytetem powiatu jest rozwijanie sieci rodzin niezawodowych i zawodowych w tym celu prowadzono permanentny nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Powodem takiego działania jest fakt, że rodziny zastępcze spokrewnione mają większe trudności w wypełnianiu funkcji rodziny zastępczej. Jest to spowodowane wiekiem, brakiem umiejętności opiekuńczo- wychowawczych, cierpliwości, wyrozumiałości.

W celu pozyskania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej jest permanentnie prowadzona kampania rodzicielstwa zastępczego w wielu formach: ulotki, plakaty, informacje i wywiad w telewizji kablowej, artykuły w prasie, na stronie internetowej PCPR , apel w Kościołach na terenie Powiatu Nowotomyskiego, kampania promocyjna na Jarmarku Chmielo-Wikliniarskim (telebim, ulotki, jabłka). Kampania prowadzona dzięki uprzejmości PCK Koło Nowy Tomyśl.

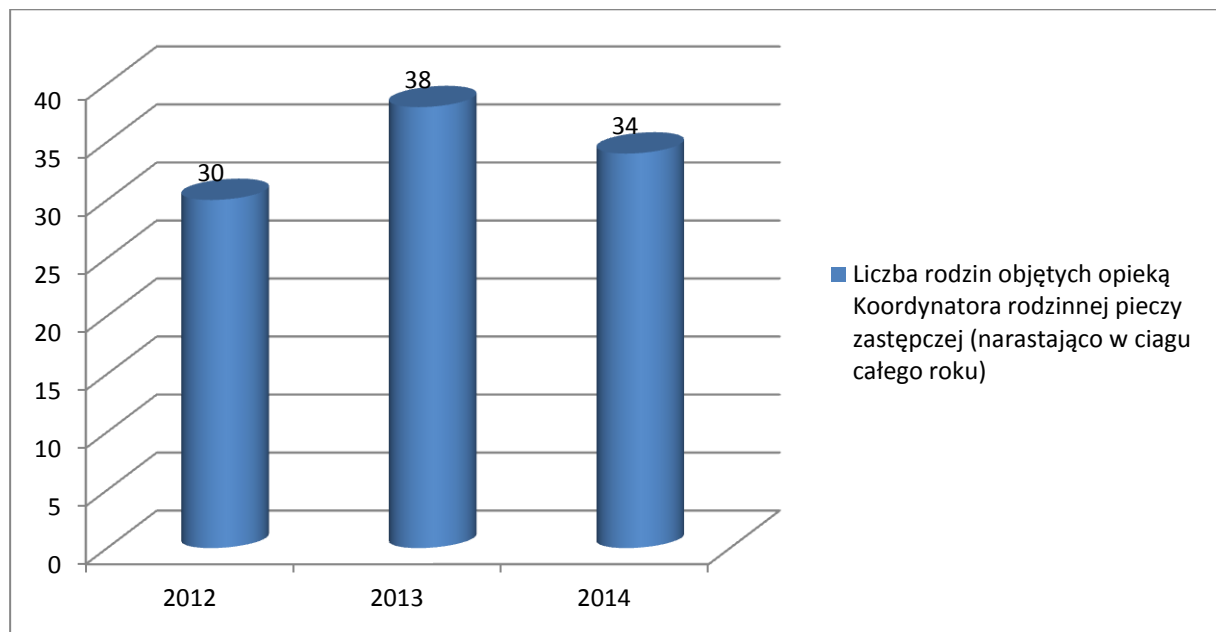
Głównym celem wyżej opisanych działań jest popularyzacja rodzicielstwa zastępczego i pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

PCPR zapewnia kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej szkolenia zgodnie z przepisami.

Tab. 8 Rodziny objęte opieką Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014

ROK	2012	2013	2014
Liczba rodzin objętych opieką Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej narastająco w ciągu całego roku	30	38	34

Wyk. 11 Rodziny zastępcze objęte opieką Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014

Rodziny zastępcze z terenu Powiatu Nowotomyskiego są objęte opieką i wsparciem Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Do zadań Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej.

- przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinne domy dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny –we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecka.

- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu.

- zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej.

- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla rodzin przysposabiających.

- udzielania wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej miał do 31.12.2014 r. pod opieką 30 rodzin zastępczych, natomiast od 01.01.2015 r. 15 rodzin zastępczych.

W przypadku braku możliwości umieszczenia dziecka/dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej zachodzi konieczność umieszczenia dziecka/dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Na terenie Powiatu Nowotomyskiego nie ma placówek opiekuńczo- wychowawczych. W związku z powyższym w ww. przypadku zachodzi konieczność umieszczenia dziecka/dzieci w placówce na terenie innego powiatu.

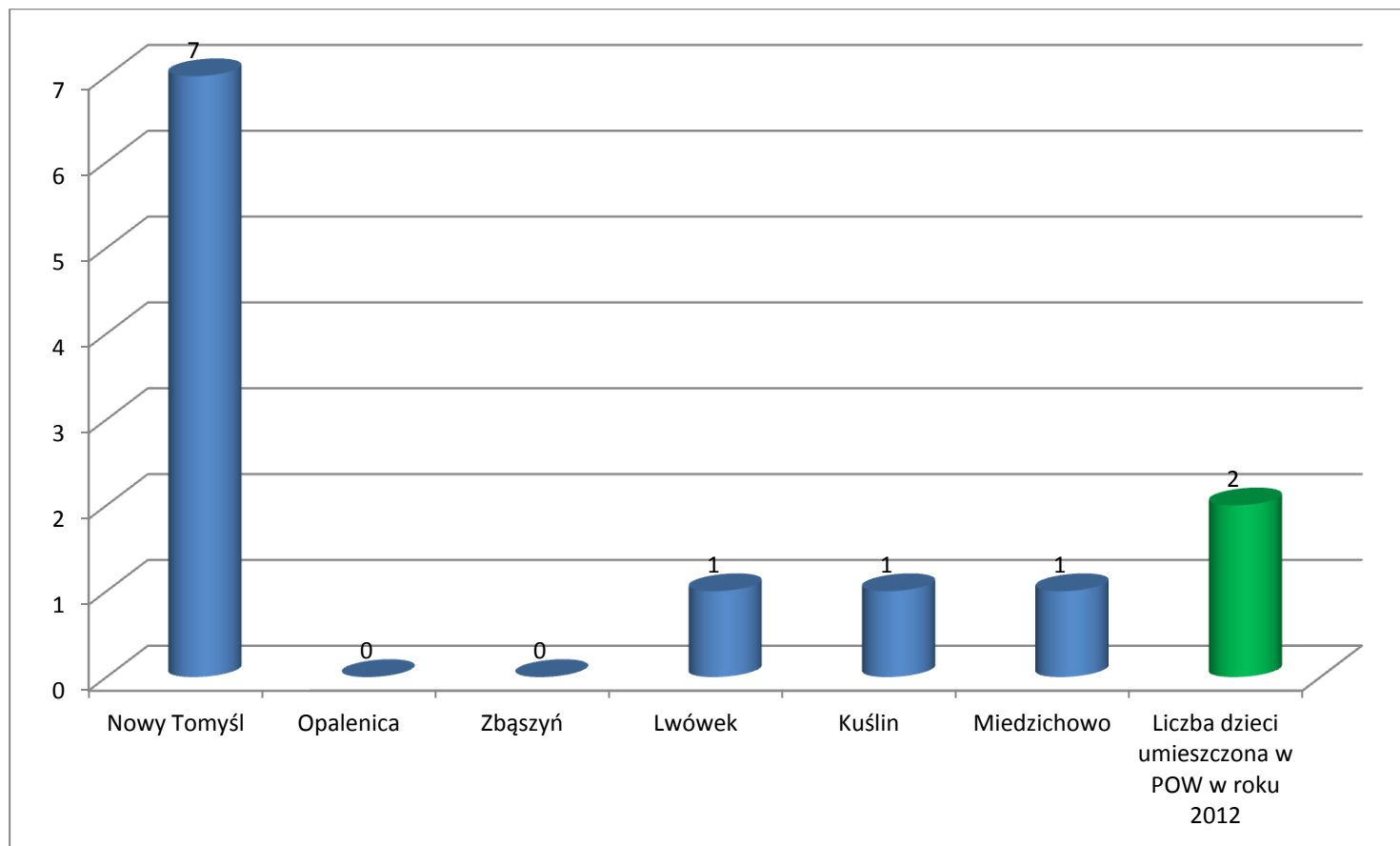
Poniższe tabelki i wykresy przedstawiają dane dot. dzieci z terenu poszczególnych gmin z terenu Powiatu Nowotomyskiego w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014.

Tab. 9 Dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - dane dotyczące lat 2012-2014

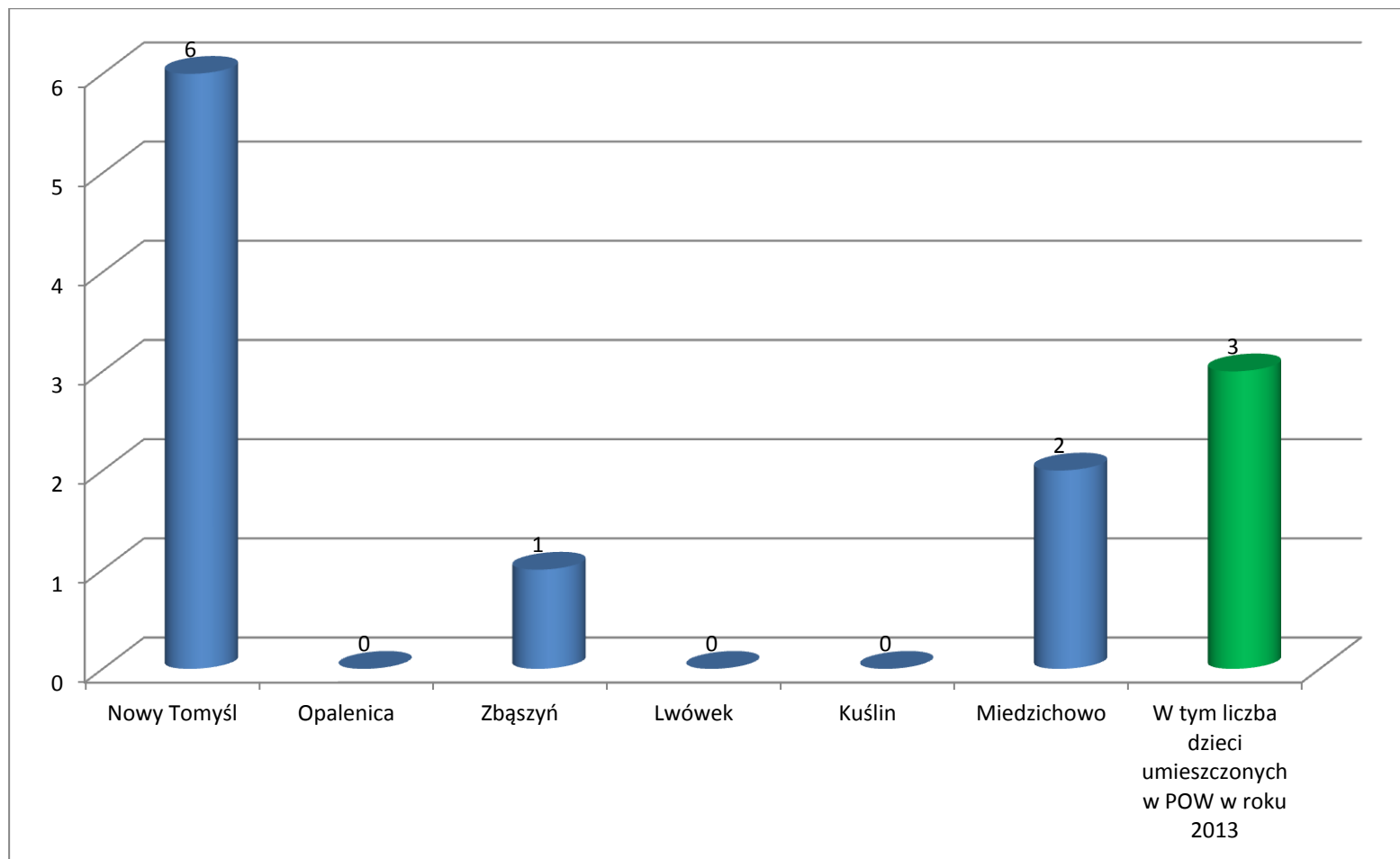
gmina	2012							2013							2014						
	No wy To myśl	Opal enica	Zbą szyń	Lwó wek	Ku ślin	Miedzi chowo	Ra ze m	No wy To myśl	Opal enica	Zbą szyń	Lwó wek	Ku ślin	Miedzi chowo	Ra ze m	No wy To myśl	Opal enica	Zbą szyń	Lwó wek	Ku ślin	Miedzi chowo	Ra ze m
Ilość dzieci	7	0	0	1	1	1	10	6	0	1	0	0	2	9	5	0	2	2	0	4	13

Dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej umieszczane są zgodnie z postanowieniem Sądu.

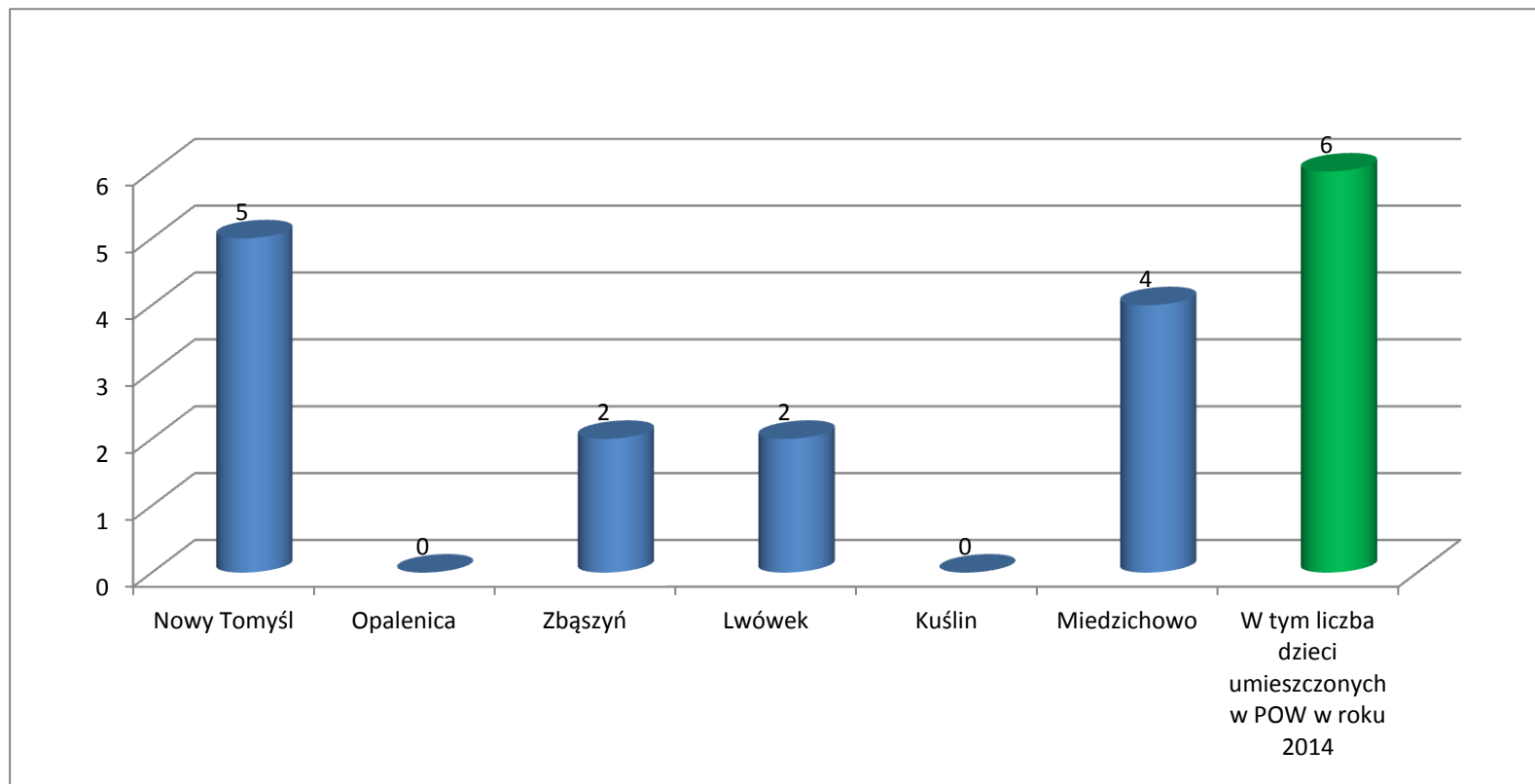
Wyk. 12 Dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - dane dotyczące całego roku 2012 r.

Wyk. 13 Dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – dane dotyczące całego roku 2013 r.

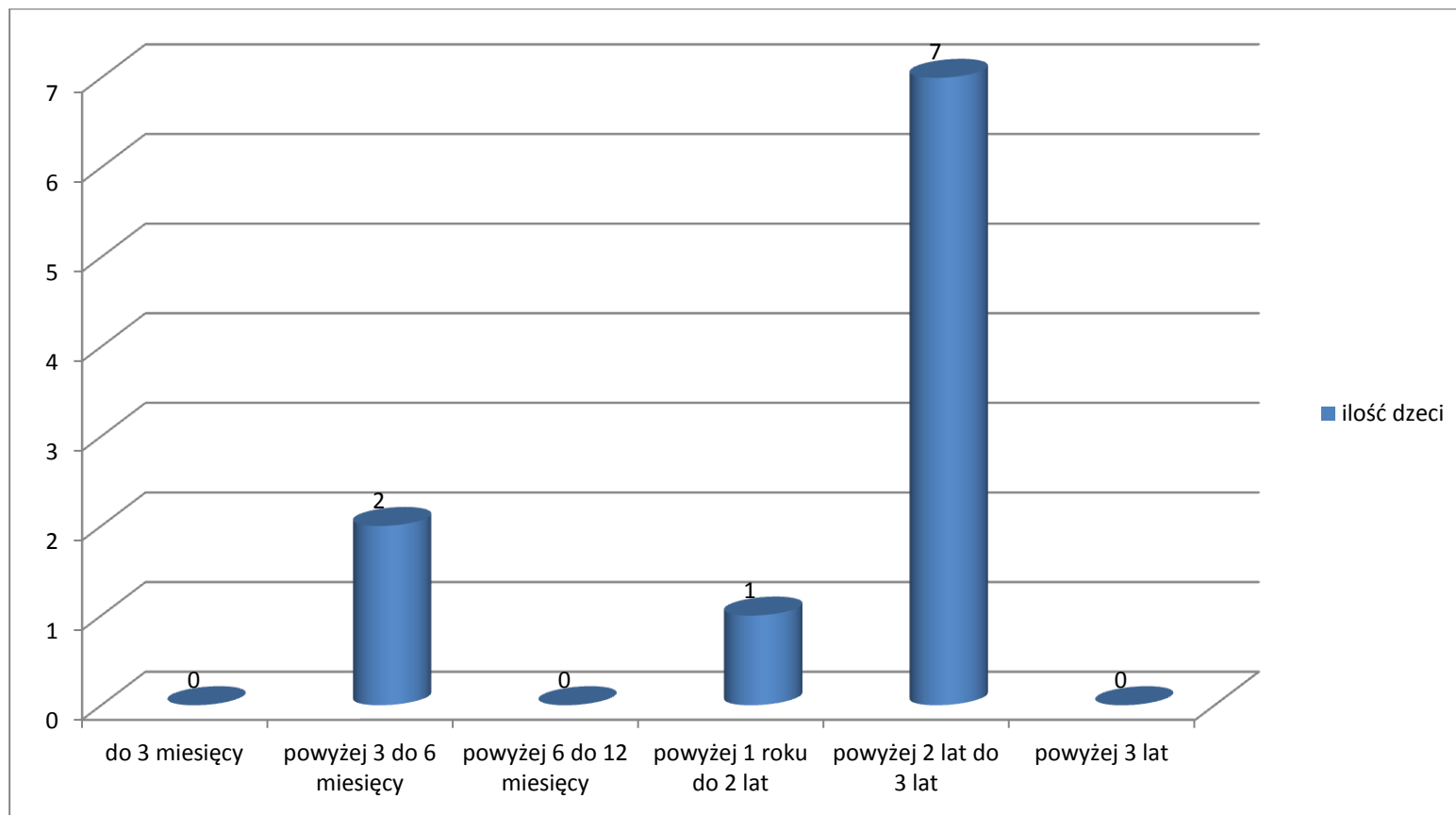
Wyk. 14 Dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – dane dotyczące całego roku 2014 r.

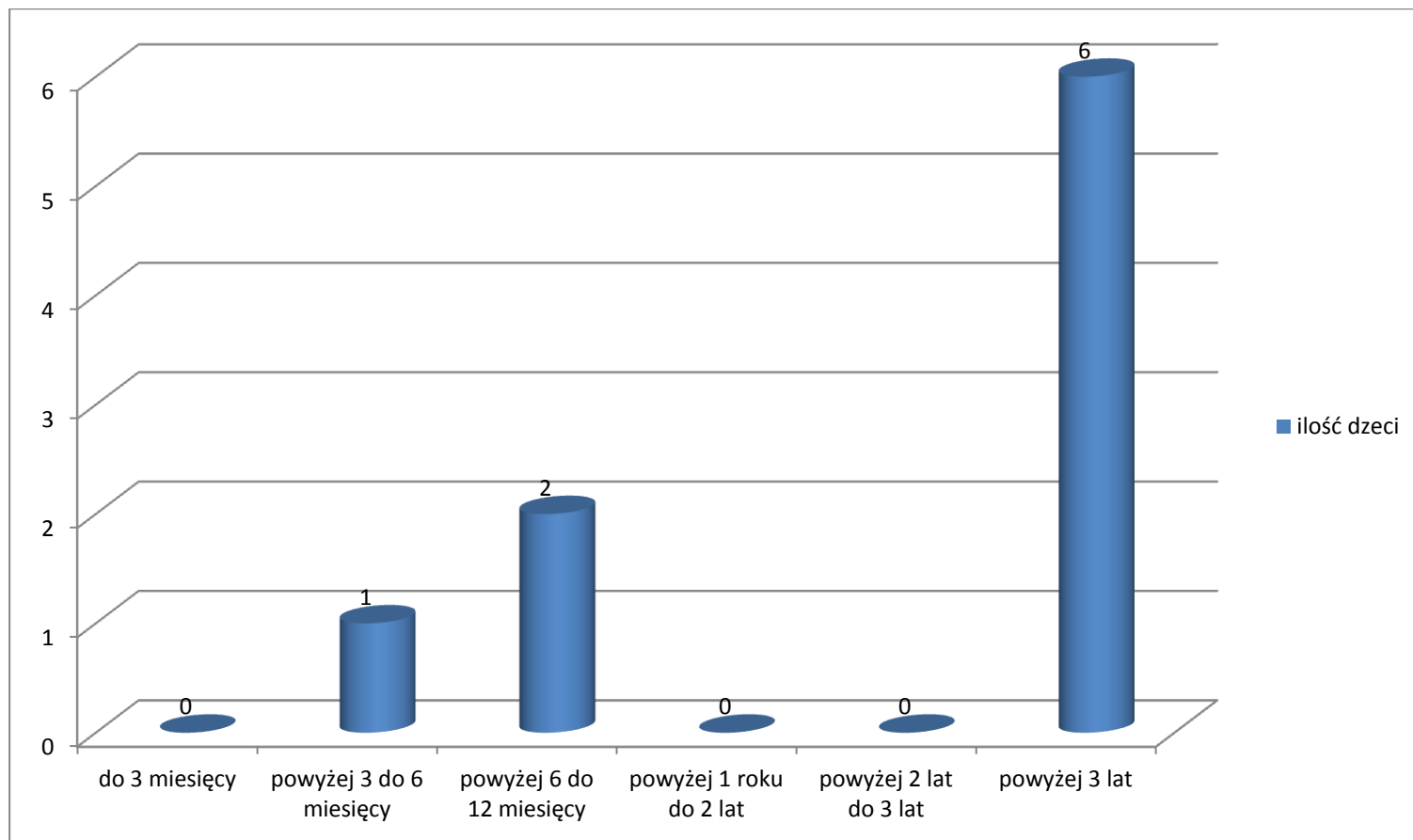
Tab. 10 Okres przebywania dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych pełniących funkcję socjalizacyjną w latach 2012-2014

lata	2012						2013						2014					
	Do 3 miesi ęcy	Pow yżej 3 do 6 miesi ęcy	Pow yżej 6 do 12 miesi ęcy	Pow yżej 1 roku do 2 lat	Pow yżej 2 roku do 3 lat	Pow yżej 3 lat	Do 3 miesi ęcy	Powy żej 3 do 6 miesi ęcy	Powy żej 6 do 12 miesi ęcy	Pow yżej 1 roku do 2 lat	Pow yżej 2 roku do 3 lat	Pow yżej 3 lat	Do 3 miesi ęcy	Powy żej 3 do 6 miesi ęcy	Powy żej 6 do 12 miesi ęcy	Pow yżej 1 roku do 2 lat	Pow yżej 2 roku do 3 lat	Pow yżej 3 lat
Ilość dzie ci	0	2	0	1	7	0	0	1	2	0	0	6	3	0	3	1	2	4

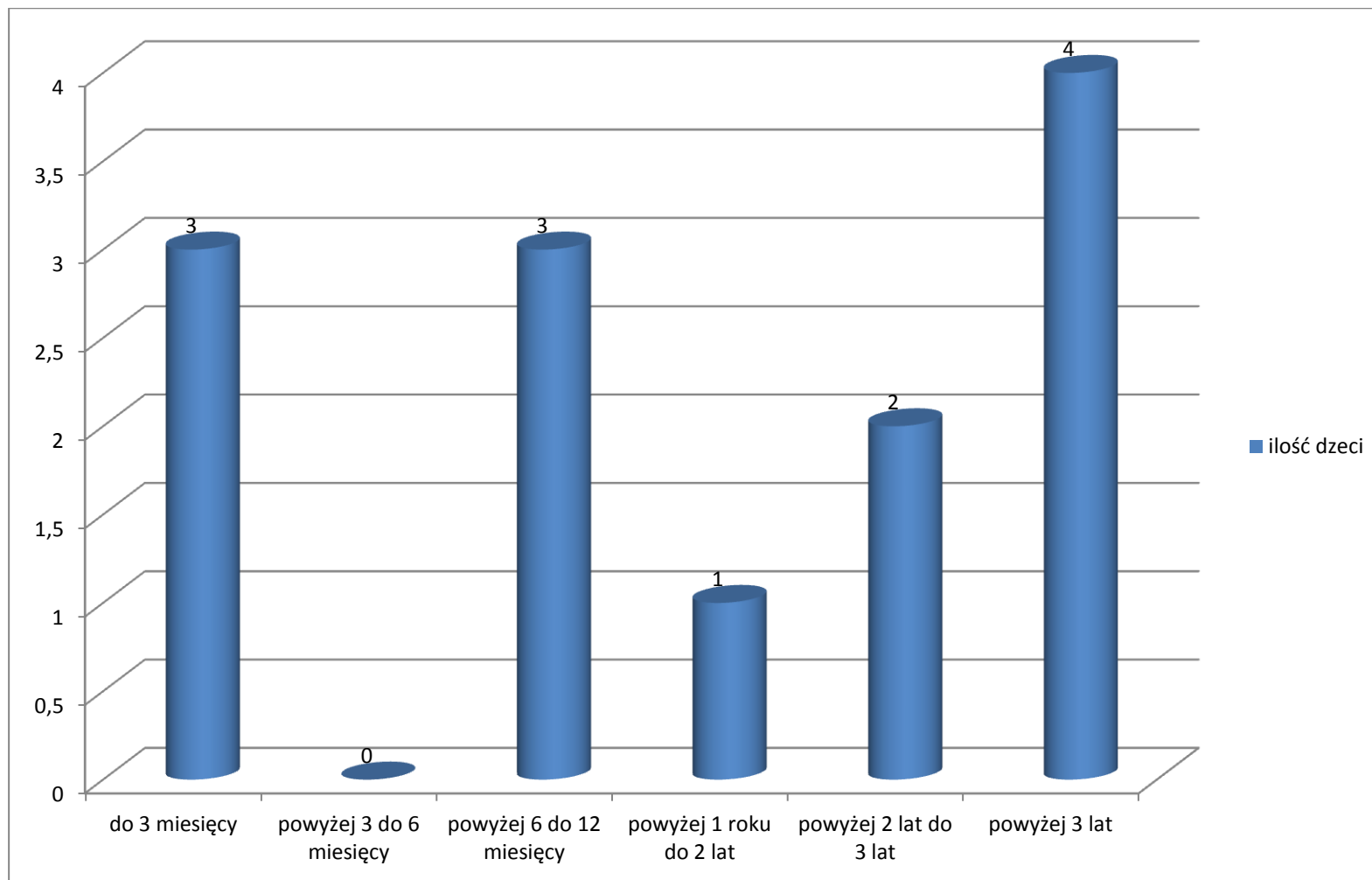
Wyk. 15 Okres przebywania dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych pełniących funkcję socjalizacyjną w roku 2012

Wyk. 16 Okres przebywania dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych pełniących funkcję socjalizacyjną w roku 2013

Wyk. 17 Okres przebywania dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych pełniących funkcję socjalizacyjną w roku 2014

Założenia do programu

1. Najbardziej prawidłową formą jest wychowanie dziecka/dzieci przez rodziców.
2. W przypadku niemożności wychowania przez rodziców zapewnienie dziecku rodzinnej pieczy zastępczej.
3. W przypadku wyczerpania możliwości umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej- umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej instytucjonalnej.
4. Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej tj. rodzin zastępczych niezawodowych i rodzin zastępczych zawodowych.
5. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w szczególności poprzez szkolenia, poradnictwo specjalistyczne, grupy wsparcia oraz rodziny pomocowe.
6. Zapewnienie możliwie szybko powrotu dziecka do jego rodziny. W przypadku niemożności powrotu zgłoszenie do przysposobienia lub zapewnienie długoterminowe pieczy zastępczej.

I. Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej tj. rodzin zastępczych niezawodowych i rodzin zastępczych zawodowych.

1. Szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W tym celu pracownicy PCPR opracowali autorski program szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Program szkoleniowy zatwierdzony przez MPIPS na okres 5 lat (Decyzja Nr 19/2014/RZ).

rok -2015-4 nowe rodziny

rok -2016-4 nowe rodziny

rok -2017-4 nowe rodziny

rok -2018-4 nowe rodziny

2. Rodziny zastępcze niezawodowe.

rok -2015-4 rodziny w tym 2 nowe rodziny zastępcze

rok -2016-4 rodziny w tym 2 nowe rodziny zastępcze

rok -2017-4 rodziny w tym 2 nowe rodziny zastępcze

rok -2018-4 rodziny w tym 2 nowe rodziny zastępcze

3. Rodziny zastępcze zawodowe.

rok -2015-4 rodziny w tym 2 nowe rodziny zastępcze

rok -2016-4 rodziny w tym 2 nowe rodziny zastępcze

rok -2017-4 rodziny w tym 2 nowe rodziny zastępcze

rok -2018-4 rodziny w tym 2 nowe rodziny zastępcze

W celu szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych zostanie opracowany dodatkowy zakres programowy.

4. Rodzinny Dom Dziecka.

rok -2015-1

rok -2016-1

rok -2017-1

rok -2018-1

Obecnie na terenie Powiatu Nowotomyskiego funkcjonuje jeden Rodzinny Dom Dziecka, w którym w tym samym czasie może przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci. W chwili obecnej nie widzimy potrzeby tworzenia nowego Rodzinnego Domu Dziecka.

II Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w szczególności poprzez szkolenia, poradnictwo specjalistyczne, grupy wsparcia oraz rodziny pomocowe.

1. Profesjonalne wsparcie rodzin zastępczych.

a) opieka koordynatora (2 Koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej po 15 rodzin zastępczych każdy)

rok -2015-30 rodzin

rok -2016-30 rodzin

rok -2017-30 rodzin

rok -2018-30 rodzin

b) rodziny pomocowe

rok -2015-5 rodzin

rok -2016-5 rodzin

rok -2017-5 rodzin

rok -2018-5 rodzin

c) poradnictwo i terapia- w przypadku wystąpienia potrzeby rodziny zastępcze kierowane są do specjalistów zatrudnionych w Zespole Wsparcia i Pomocy Specjalistycznej (prawnik, pracownik socjalny, psycholog). W Zespole ds. Rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych jest dwóch Koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pedagog i psycholog

d) szkolenia –zgodnie z planem pracy na dany rok. Zakładamy minimum dwa szkolenia rocznie, tematy szkoleń proponowane przez rodziny zastępcze i Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

e) grupa wsparcia dla rodzin zastępczych- zakładamy 4 spotkania w roku

III Zapewnienie możliwie szybkiego powrotu dziecka do jego rodziny.

W tym celu:

1. Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka
 - posiedzenia we współpracy m.in. z: przedstawicielem sądu, PCPR, OPS, Policja, instytucji ochrony zdrowia i oświatowych.
2. Ocena rodzin zastępczej i prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.
3. Wsparcie pełnoletnich wychowanków różnych form pieczy zastępczej w szczególności poprzez:
 - doradztwo zawodowe dające umiejętności aktywne poruszania się na rynku pracy
 - zapewnienie pomocy prawnej i psychologicznej.

Wnioski

1. Wzmocnienie systemu wsparcia na terenie gminy dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekuńczo – wychowawczą oraz rodzin dysfunkcyjnych poprzez szkolenia rodzin, rozszerzenie pracy socjalnej, warsztaty edukacyjne, placówki wsparcia dziennego.
2. Zwiększenie świadomości społecznej odnośnie wartości rodziny poprzez podejmowanie działań profilaktycznych i promujących wartości rodzinne.
3. Rozwijanie systemu rodzinnej pieczy zastępczej.